

Vejledning om anerkendelse af ~~udenlandske afgørelser m.v. om~~ udenlandsk forældremyndighed

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning**
 - 1.1. Vejledningens indhold
 - 1.2. Baggrunden for anerkendelse af udenlandske forældremyndighedsafgørelser udenlandsk forældremyndighed
 - 1.2.3. Nogle begreber Begreber
- 2. Konventionssamarbejdet**
 - 2.1. Haagerbørnebeskyttelseskonventionen
 - 2.1.-1. Generelt om konventionen Den Nordiske Ægteskabskonvention
 - 2.1.2. International kompetence
 - 2.2.-1.3. Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale børnebortførelser i dansk ret Anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed, der følger af loven
 - 2.3.-1.4. Den europæiske konvention Anerkendelse af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed
 - 2.1.5. Udøvelse af udenlandsk forældremyndighed i Danmark
 - 2.2. Den Nordiske Ægteskabskonvention
 - 2.3. Haagerbørnebortførelseskonventionen
 - 2.4. Europarådskonventionen af 1980
- 3. Uden for konventionssamarbejdet**
 - 3.1. Generelt om anerkendelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed
 - 3.1.1.2. Krav om tilknytning til afgørelseslandet
 - 3.1.2-3. Situationer, hvor en forældremyndighedsafgørelse ikke anerkendes, selvom tilknytningskravet er opfyldt
 - 3.2.-4. Anerkendelse af forældremyndighed der følger af loven Udenlandske forældremyndighedsafgørelser truffet før den 1. januar 2007
- 4. Grønland**
- 45. Dokumentation for udenlandsk forældremyndighed**
 - 45.1. Forældremyndighedsafgørelser
 - 45.2. Forældremyndighed, der følger af loven
 - 5.3. Oversættelser
 - 5.4.3. Situationer, hvor dokumentation for forældremyndighed ikke kræves fremlagt
 - 5.4.1. Eksempler på anvendelse af retningslinierne i pkt. 3.1. og 3.2. Parten er flygtning eller asylansøger
- 6. Retskraft og dokumentation for ægtheden af udenlandske dokumenter (legalisering og apostillepåtegning)**
 - 6.1. Retskraftpåtegning
 - 65.4.2. Dokumentation for, at et udenlandsk dokument er ægte Umuligt eller byrdefuldt for parten at fremskaffe dokumentationen
 - 6.2.1. Legalisering
 - 6.2.2. Apostillepåtegning
- 7. Oversættelser**
- 86. Forelæggelse for Familiestyrelsen Familieretshuset**
- Bilag 1** **Noter til vejledningen**

1. Indledning

1.1. Vejledningens indhold

Formålet med denne vejledning er at beskrive, hvornår reglerne om anerkendelse i Danmark af forældremyndighed, der er etableret i et andet land.

Anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed har i praksis navnlig betydning, når danske myndigheder efter Familiestyrelsens opfattelse bør anerkende og domstole til brug for behandlingen af en sag vedrørende et barn, der bor eller har boet i udlandet, indledningsvist skal tage stilling til, hvem der aktuelt har forældremyndigheden over barnet.

Denne vejledning erstatter vejledning nr. 9864 af 6. september 2007 om anerkendelse af udenlandske forældremyndighedsafgørelser afgørelser m.v. om forældremyndighed og punkt 4. i vejledning nr. 11360 af 30. december 2015 om anvendelsen af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen i sager efter forældreansvarsloven.

Baggrunden for vejledningen er, at Danmark i 2004 undertegnede Vejledningen er navnlig opdateret i forhold til Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen) (Se note 1). Konventionen indeholder bl.a. regler om international kompetence til at behandle sager om forældremyndighed. Den afgørende tilknytningsfaktor i disse sager er barnets bopæl.).

Ved lov nr. 434 af 8. maj 2006 om Vejledningen er endvidere opdateret som følge af lov nr. 1702 af 27. december 2018 om Familieretshuset og lov nr. 1711 af 27. december 2018 om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skærpet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven), der begge træder i kraft den 1. april 2019.

Med lov om Familieretshuset nedlægges Statsforvaltningen, og Familieretshuset oprettes. Statsforvaltningens og Ankestyrelsens familieretlige opgaver vil herefter blive varetaget af Familieretshuset og familieretten. Dette gælder også for behandlingen af sager om forældremyndighed.

Det er vigtigt at være opmærksom på, om der herudover er sket ændringer af lovgivningen, som endnu ikke er afspejlet i vejledningen. Det er muligt at se, om der er sket ændringer af lovgivningen, og om der er udarbejdet nye vejledninger, på Retsinformations hjemmeside: retsinformation.dk.

Vejledningen gælder også for Grønland, jf. punkt 4.

1.2 Haagerbørnebeskyttelseskonventionen blev ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndiget til at sætte konventionen i kraft i Danmark. Konventionen er endnu ikke sat i kraft i Danmark, men ved loven blev reglerne om international kompetence for danske myndigheder (statsforvaltningerne og domstolene) (Se note 2) i sager om forældremyndighed pr. 1. januar 2007 ændret og bragt i overensstemmelse med kompetencereglerne i konventionen. Der henvises til retsplejelovens § 448 f (se pkt. 3.1.) og § 46 i forældreansvarsloven (Se note 3).

Disse ændrede kompetenceregler har givet anledning til at ændre kriterierne for anerkendelse af udenlandske forældremyndighedsafgørelser.

1.1. Baggrunden for anerkendelse af ~~udenlandske forældremyndighedsafgørelser udenlandsk forældremyndighed~~

Gennem ~~forskellige konventioner~~ konventionerne i punkt 2 deltager Danmark sammen med en række andre ~~stater/lande~~ i samarbejdet et internationalt samarbejde om anerkendelse af ~~udenlandske afgørelser m.v.~~ udenlandsk forældremyndighed.

Formålet med dette samarbejde er —af hensyn til barnet og forældremyndighedsindehaveren —at sikre, at forældremyndighed, der er fastlagt etableret i en stat et land, også anerkendes i andre ~~stater, som lande, som barnet senere er flyttet til, eller som~~ barnet opholder sig i, ~~hvad enten det drejer sig om kortere ophold (ferie, samvær el.lign.), eller barnet tager bopæl i den pågældende stat.~~

Konventionssamarbejdet har især fokus på situationer, hvor et barn bortføres til eller ulovligt tilbageholdes i en anden stat end sin bopælsstat.

Samarbejdet rækker imidlertid ud over dette, idet fastlæggelsen af, hvem der har forældremyndigheden over et barn, også har betydning i en række andre ~~forskellige~~ sammenhænge. ~~Det~~

I forhold til dansk ret følger det således af § 2, ~~stk. 1~~, i forældreansvarsloven (~~Se note 4~~), jf. lovbekendtgørelse nr. 1256 af 7. november 2018 med senere ændringer, at det generelt er forældremyndighedsindehaveren, der træffer afgørelse om barnets personlige forhold. Efter lovens § 3 skal der ved fælles forældremyndighed være enighed om væsentlige beslutninger om barnet, mens bopælsforælderen kan træffe afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv, herunder hvor i landet bopælen skal være. Herudover er det mange steder i lovgivningen fastsat, at offentlige myndigheder kun kan træffe afgørelse vedrørende barnet med forældremyndighedsindehaverens accept eller efter høring af forældremyndighedsindehaveren, eller at en tilladelse, eller en offentlig ydelse el.lign. vedrørende et barn er betinget af, at ansøgeren har forældremyndigheden over ~~det pågældende barn~~ barnet.

~~Fastlæggelse af, hvem der har forældremyndigheden over et barn, opstår også i forhold til forældremyndighed, der er etableret i stater, som Danmark ikke har et samarbejde med om forældremyndighed. I disse situationer følger det af dansk international privatret, at også forældremyndighedsafgørelser fra sådanne stater anerkendes i Danmark på ulovbestemt grundlag, når visse betingelser er opfyldt.~~

1.2. Nogle begreber

Forældreansvar

Nyere internationale Udenlandske bopælsafgørelser

Er der fælles forældremyndighed, kan bopælsforælderen som nævnt træffe afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv. Der kan efter § 17 i forældreansvarsloven træffes afgørelse om, hos hvem af forældrene barnet skal have bopæl. Hvem der er bopælsforælder, fastlægges imidlertid i vidt omfang ud fra, hos hvem af forældrene barnet har bopæl, også selvom den anden forælder ifølge en afgørelse eller aftale er bopælsforælder.

Træffes der i udlandet en afgørelse om barnets bopæl, der kan sidestilles med en bopælsafgørelse efter § 17 i forældreansvarsloven, anerkendes denne afgørelse i Danmark efter retningslinjerne i denne vejledning. Hvis

den udenlandske afgørelse anerkendes i Danmark, tillægges afgørelsen samme retsvirkninger i Danmark som en dansk bopælsafgørelse.

1.3. Begreber

Forældremyndighed og forældreansvar

Internationale konventioner m.v. på det familieretlige område samt den familieretlige lovgivning i en række stater/lande anvender begrebet "forældreansvar" ("parental responsibility") i stedet for "forældremyndighed" ("custody"). Forældreansvar omfatter bl.a. forældremyndighed efter dansk ret (Se note 5). Der er ikke en entydig definition af begrebet, da indholdet af forældreansvar er overladt til national ret eller den pågældende konvention m.v. Forældreansvarsbegrebet i konventionerne skal derfor forstås bredere end forældremyndighed m.v. efter forældreansvarsloven.

Omfattet af begrebet forældreansvar er eksempelvis situationer, hvor andre personer end barnets forældre har del i forældreansvaret, samtidig med at forældrene har fælles forældremyndighed over barnet. Indholdet af forældreansvar, der tilkommer sådanne personer, kan dog være begrænset i forhold til det forældreansvar, der tilkommer barnets forældre. Konventionerne omfatter også forældreansvar, der er tillagt en offentlig myndighed eller en institution, såfremt national ret giver mulighed herfor.

Begrebet forældreansvar er beskrevet i afsnit 3.2.1.3. i betænkning nr. 1467/2005 om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen.

Denne vejledning har alene fokus på anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed, men finder tilsvarende anvendelse på anerkendelse af andre former for udenlandsk forældreansvar. Anerkendelse af andre former for udenlandsk forældreansvar end forældremyndighed kan imidlertid være kompliceret, da der typisk vil være tale om former for forældreansvar, der ikke kendes i dansk ret. Anerkendelse af andre former for udenlandsk forældreansvar end forældremyndighed er derfor ikke nærmere beskrevet i denne vejledning.

Afgørelser

Ved afgørelser forstås i denne vejledning både domme og afgørelser fra administrative myndigheder. Afgørelser omfatter som udgangspunkt også aftaler om forældremyndighed, der er indgået på den måde, der er foreskrevet i national retloven i det land, hvor aftalen er indgået.

Bopæl

Både i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen og i retsplejelovens § 448 fg i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, anvendes det internationalt private retlige bopælsbegreb "bopælsbegrebet sædvanligt opholdssted" ("habitual residence"). Om dette bopælsbegreb henvises til Vejledning om international kompetence i sager om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær m.v., der findes på www.familiestyrelsen.dk (Se note 6).

. samt afsnit 3.3.1.2. i betænkning nr. 1467/2005 om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen.

Ved bopæl i denne vejledning forstås sædvanligt opholdssted.

2. Konventionssamarbejdet

Danmark deltager i samarbejdet om gensidig anerkendelse af udenlandske forældremyndighedsafgørelser udenlandsk forældremyndighed gennem følgende konventioner:

~~– Den Nordiske Ægteskabskonvention (Se note 7)~~

~~– Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale børnebortførelser i dansk ret (Se note 8)~~

~~– Den europæiske konvention af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed (Se note 9)~~

~~Kriterierne for anerkendelse af udenlandske forældremyndighedsafgørelser i disse konventioner gennemgås i det følgende:~~

~~2.1. Den Nordiske Ægteskabskonvention~~

~~Den Nordiske Ægteskabskonvention (Overenskomst mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om ændring i konventionen – Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Konventionsteksten er offentliggjort i bilaget til lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1055 af 8. september 2015 med senere ændringer. Konventionen indeholder i relation til forældremyndighed regler om international kompetence, lovvalg, anerkendelse af forældremyndighed, der følger af udenlandsk ret, samt anerkendelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed.~~

~~– Den Nordiske Ægteskabskonvention: Konventionen mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige indeholdende internationalprivatretlige bestemmelser om ægteskab, adoption og værgemål undertegnet i Stockholm den 6. februar 1931, som er offentliggjort ved bekendtgørelse nr. 323 af 28. december 1931, Lovtidende C. Konventionen er senere ændret flere gange, og den gældende ordlyd af de relevante bestemmelser i artikel 8 og 22 fremgår af bekendtgørelse nr. 34 af 28. februar 1931) indeholder i artikel 22 følgende bestemmelse om anerkendelse af forældremyndighedsafgørelser fra de andre nordiske lande: november 2002, Lovtidende C. Konventionen indeholder i relation til forældremyndighed regler om international kompetence, lovvalg, og anerkendelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed.~~

~~– Haagerbørnebortførelseskonventionen: Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale børnebortførelser, jf. bekendtgørelse nr. 110 af 21. november 1991, Lovtidende C. Konventionen har til formål at sikre, at et barn, der er bortført fra en konventionsstat til en anden, tilbagegives. Dette indebærer indirekte, at forældremyndighed, der er etableret i den stat, som barnet er bortført fra, anerkendes i de øvrige konventionsstater.~~

~~– Europarådskonventionen af 1980: Den europæiske konvention af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed, jf. bekendtgørelse nr. 103 af 17. oktober 1991, Lovtidende C. Konventionen indeholder i relation til forældremyndighed regler om anerkendelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed.~~

~~Herudover indeholde den nordiske domslov (lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af nordiske afgørelser om privatretlige krav og om ændring af retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 15. september 1986) i relation til forældremyndighed regler om anerkendelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed.~~

~~Kriterierne for anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed i disse konventioner og i den nordiske domslov gennemgås i det følgende.~~

~~2.1. Haagerbørnebeskyttelseskonventionen~~

~~2.1.1. Generelt om konventionen~~

Af betydning for denne vejledning indeholder Haagerbørnebeskyttelseskonventionen regler om følgende:

- International kompetence i forældremyndighedssager (kapitel II).
- Lovvalgsregler i forældremyndighedssager (artikel 16, jf. artikel 20-22).
- Anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed efter loven (artikel 16-22).
- Udøvelse af udenlandsk forældremyndighed (artikel 17).
- Anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed (kapitel IV).

Konventionen er gennemført i dansk ret ved inkorporering. Konventionens bestemmelser er derfor umiddelbart anvendelige i Danmark. Der henvises til lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, hvis bestemmelser om anvendelsen af konventionen blev sat i kraft pr. 1. oktober 2011, jf. bekendtgørelse nr. 970 af 29. september 2011 om ikrafttræden af dele af lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen.

En liste over de lande, som Danmark samarbejder med efter konventionen, findes boernebortfoerelse.dk. En liste over alle lande, der har tiltrådt konventionen, findes på www.hcch.net, idet det dog bemærkes, at Danmark ikke samarbejder med alle de lande, der har tiltrådt konventionen. Danmark har således taget forbehold for at samarbejde med nogle af de lande, som har tiltrådt konventionen. Dette betyder, at konventionen ikke finder anvendelse i forholdet mellem Danmark og de pågældende lande, der ikke betragtes som konventionslande. Dette gælder dog ikke konventionens bestemmelser om anerkendelse af forældremyndighed, der følger af loven, da disse bestemmelser finder anvendelse i forhold til alle lande.

Om konventionen henvises generelt til den forklarende rapport til Haagerbørnebeskyttelseskonventionen og [Practical Handbook on the Operation of the 1996 Child Protection Convention, 2014](#), der findes på www.hcch.net.

2.1.2. International kompetence og lovvalg

Reglerne om international kompetence i sager om forældremyndighed findes i konventionens kapitel II. Reglerne er bl.a. relevante ved anerkendelse af en forældremyndighedsafgørelse, der er truffet i en kontraherende stat, jf. punkt 2.1.4 og 3.2.

Konventionens udgangspunkt er, at det er myndighederne i den kontraherende stat, hvor barnet har bopæl, der har kompetence til at træffe afgørelse om forældremyndigheden over barnet (artikel 5), medmindre barnet er blevet bortført til den pågældende stat (artikel 7). Flytter barnet til en anden kontraherende stat, overgår kompetencen til myndighederne i barnets nye bopælsstat, jf. artikel 5, stk. 2. Det gælder også, hvis barnet flytter under behandlingen af en sag. Kompetencebestemmelserne er beskrevet i vejledning om international kompetence i sager om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær m.v.

Konventionens kompetencebestemmelser er afspejlet i § 448 g i retsplejeloven:

- **Artikel 22:**
»Stk. 1. Administrative og retskraftige judicielle afgørelser, som i en af staterne er udfærdiget i overensstemmelse med artiklerne 5, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 19 eller 21, skal have gyldighed i de andre stater uden særlig stadfæstelse og uden prøvelse af afgørelsens rigtighed eller dens forudsætninger med hensyn til bopæl eller statsborgerret i den ene eller den anden af de kontraherende stater. -«»§ 448 g. Sag om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær og anden kontakt kan behandles her i

riget, når barnet

1) har bopæl her,

2) ulovligt er ført til udlandet eller ulovligt tilbageholdes i udlandet, og barnet umiddelbart før bortførelsen eller tilbageholdelsen havde bopæl her,

3) opholder sig her og som følge af uroligheder eller lignende er fordrevet fra sit hjemland,

4) opholder sig her, og barnets bopæl ikke kendes eller

5) opholder sig her og sagen er så hastende, at en afgørelse fra myndighederne i det land, hvor barnet har bopæl, ikke kan afventes.

Stk. 2. Stk. 1, nr. 2, gælder ikke, hvis

1) barnet har haft bopæl i udlandet i mere end et år efter, at indehaveren af forældremyndigheden har fået eller burde have fået kendskab til barnets bopæl,

2) der inden for dette tidsrum ikke er indgivet en anmodning om tilbagegivelse af barnet, som stadig er under behandling, og

3) barnet er faldet til i sine nye omgivelser.

Stk. 3. Stk. 1, nr. 1 og 4, gælder ikke, hvis barnet ulovligt er ført her til landet eller ulovligt tilbageholdes her, medmindre

1) barnet har haft bopæl her i mere end et år efter, at indehaveren af forældremyndigheden har fået eller burde have fået kendskab til barnets bopæl, og der ikke inden for dette tidsrum er indgivet en anmodning om tilbagegivelse af barnet eller

2) en anmodning om tilbagegivelse af barnet er blevet afslået.

Stk. 4. Stk. 1-3 kan fraviges ved overenskomst med fremmed stat.«

Efter konventionens artikel 15 afgøres sager om forældremyndighed som udgangspunkt efter loven i den kontraherende stat, hvor sagen behandles.

2.1.3. Anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed, der følger af loven

Artikel 16 indeholder regler om, hvem der har forældremyndigheden over et barn, når forældremyndigheden følger af loven i et andet land og ikke af en udenlandsk afgørelse. Bestemmelsen omfatter ikke kun stater, der har tiltrådt konventionen, men også lande, som konventionen ikke gælder for.

Det er den myndighed, der har brug for at få fastslået, hvem der har forældremyndigheden, der tager stilling til anerkendelse af forældremyndighed, der følger af loven i et andet land. Den pågældende myndighed kan anmode om dokumentation for afgørelsen, jf. punkt 5.

»Artikel 16

1. Tildeling eller ophør af forældreansvar som en følge af loven uden en retslig eller administrativ myndigheds mellemkomst er undergivet loven i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted.

2. Tildeling eller ophør af forældreansvar ved aftale eller ved en ensidig handling uden en retslig eller administrativ myndigheds mellemkomst er undergivet loven i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor aftalen eller den ensidige handling får virkning.

3. Forældreansvar, der følger af loven i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, består fortsat efter en flytning af barnets sædvanlige opholdssted til en anden stat.

4. Hvis et barns sædvanlige opholdssted ændres, er tildelingen af forældreansvar som en følge af loven til en person, der ikke allerede har et sådant forældreansvar, undergivet loven i den stat, hvor barnet har fået nyt sædvanligt opholdssted.«

Efter artikel 16, stk. 1, er det loven i barnets bopælsstat, der regulerer tildeling og ophævelse af forældremyndighed, der følger af loven. Bestemmelsen har navnlig betydning for fastlæggelsen af, hvem der har forældremyndigheden over barnet ved fødslen.

I dansk ret finder bestemmelsen f.eks. anvendelse på § 6, stk. 1, i forældreansvarsloven, hvorefter forældre, der er gift med hinanden ved barnets fødsel, som udgangspunkt har fælles forældremyndighed.

Efter artikel 16, stk. 2, er tildeling eller ophør af forældremyndighed ved aftale eller ved en ensidig handling uden en myndigheds medvirken undergivet loven i den stat, hvor barnet bor på det tidspunkt, hvor aftalen eller den ensidige handling får virkning. Bestemmelsen omfatter ikke situationer, hvor en myndighed aktivt medvirker til etablering af forældremyndigheden, f.eks. ved at træffe en afgørelse eller godkende en aftale. Sådanne situationer er omfattet af reglerne om anerkendelse af afgørelser om forældremyndighed, der er beskrevet i punkt 2.1.4. Artikel 16, stk. 2, omfatter kun situationer, hvor myndigheden alene registrerer en aftale om forældremyndighed uden at foretage en materiel prøvelse af aftalen.

I dansk ret omfatter artikel 16, stk. 2, eksempelvis § 7, stk. 1, nr. 1, i forældreansvarsloven, hvorefter forældre, der ikke er gift med hinanden, har fælles forældremyndighed, hvis de efter reglerne i børneloven har afgivet erklæring om, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Bestemmelsen omfatter også § 9 i forældreansvarsloven, hvorefter forældre kan aftale, at de skal have fælles forældremyndighed. Aftalen skal anmeldes til Familieretshuset eller familieretten for at være gyldig.

Efter artikel 16, stk. 3, består forældremyndighed, der var gældende efter loven i barnets tidligere bopælsstat, hvis barnet flytter til et andet land. Det gælder forældremyndighed etableret efter både stk. 1 og stk. 2. Herved sikres kontinuiteten i beskyttelsen af barnet ved en flytning, da det fortsat er den person, der efter loven i barnets tidligere bopælsstat havde forældremyndigheden over barnet, der fortsat har forældremyndigheden efter flytningen. Den, der har forældremyndigheden over barnet, skal derfor ikke ansøge om at få forældremyndighed i barnets nye bopælsstat, men skal alene fremvise dokumentation for forældremyndigheden, jf. punkt 5.

Hvis barnets bopæl ændres, følger det af artikel 16, stk. 4, at tildelingen af forældremyndighed støttet på loven til en person, der ikke allerede har (del i) forældremyndigheden, reguleres af loven i barnets nye bopælsstat. Hvis loven i barnets nye bopælsstat automatisk tildeler forældremyndighed til en person, der ikke allerede har del i forældremyndigheden, er det loven i den nye bopælsstat, der finder anvendelse. Artikel 16, stk. 4, kan således medføre, at en person, der ikke har del i forældremyndigheden, automatisk får del i forældremyndigheden, når barnet flytter til et andet land, uden at den pågældende har anmodet om det og uden at være orienteret om det. Det er ikke nødvendigt, at den pågældende selv flytter med barnet, medmindre dette er et krav efter det pågældende lands lovgivning.

Bestemmelsen kan illustreres med følgende eksempel: Barnet fødes i land A af en ugift mor, der efter loven i land A har eneforældremyndighed. Barnets far har således ikke del i forældremyndigheden. Mor og barn flytter til land B, hvor ugifte forældre efter loven har fælles forældremyndighed. Artikel 16, stk. 4, medfører, at barnets far får del i forældremyndigheden således, at der er fælles forældremyndighed over barnet.

Forældremyndighed tildelt efter artikel 16, stk. 4, består, selvom barnets bopælsstat senere ændres igen.

Artikel 16, stk. 3 og 4, omfatter kun tildeling af forældremyndighed. Barnets flytning til et andet land kan ikke i sig selv føre til, at en forældremyndighedsindehaver mister forældremyndigheden.

Er et barn født og opvokset i et land, hvor ugifte forældre automatisk får fælles forældremyndighed ved fødslen, og flytter moderen efterfølgende med barnet til et land, hvor moderen som udgangspunkt har forældremyndigheden alene, når forældrene ikke er gift med hinanden, mister faren ikke forældremyndigheden. I det pågældende land skal det anerkendes, at forældrene har fælles forældremyndighed, også selvom forældrene i det pågældende land ikke ville have fælles forældremyndighed i denne situation.

Det bemærkes, at tildeling af forældremyndighed efter artikel 16, stk. 4, kan ikke ske i strid med en afgørelse truffet af myndighederne i den konventionsstat, hvor barnet tidligere havde bopæl. Har barnets mor eksempelvis fået tillagt eneforældremyndighed ved en afgørelse i barnets bopælsstat, der er omfattet af konventionen, vil flytning til en stat med fælles forældremyndighed som legal ordning ikke etablere fælles forældremyndighed over barnet, idet afgørelsen om eneforældremyndighed skal anerkendes efter artikel 23, jf. punkt 2.1.4.

Forældremyndighed, der er etableret i barnets tidligere bopælsstat efter artikel 16, kan ændres i barnets nye bopælsstat, forudsat at kompetencereglerne i konventionen er opfyldt.

Artikel 16 finder også anvendelse, når barnet havde bopæl i en ikke-kontraherende stat, jf. artikel 20. Efter artikel 20 finder bestemmelserne i konventionens kapitel III (artikel 15-22) anvendelse, selvom den lov, der udpeges efter disse bestemmelser, er loven i en ikkekontraherende stat. Danske myndigheder skal således også anerkende tildeling af forældremyndighed, der følger af loven i en ikke-kontraherende stat, når barnet på det relevante tidspunkt havde bopæl i en ikkekontraherende stat.

Danmark er ikke forpligtet til at anerkende forældremyndighed, der er etableret i udlandet, hvis anerkendelsen af forældremyndigheden vil stride mod grundlæggende danske retsprincipper under hensyntagen til barnets bedste, jf. konventionens artikel 22:

»Artikel 22

Anvendelsen af den lov, der udpeges efter bestemmelserne i dette kapitel, kan alene afvises, hvis denne anvendelse åbenbart ville stride mod grundlæggende retsprincipper under hensyntagen til barnets bedste.«

Artikel 22 indeholder således et almindeligt ordre public-forbehold, der dog er modificeret, da der ved anvendelsen af forbeholdet skal tages hensyn til barnets bedste.

Ordre public har generelt i dansk familieret et meget snævert anvendelsesområde. Artikel 22 finder således ikke anvendelse, blot fordi placeringen af forældremyndigheden er væsentligt anderledes, end forældremyndigheden ville være placeret efter dansk ret. Der skal være tale om, at det vil være åbenbart

stødende og klart i strid med grundlæggende danske retsprincipper at anerkende den placering af forældremyndigheden, der er etableret i barnets tidligere bopælsland. Ved vurderingen heraf skal der endvidere tages hensyn til barnets bedste. Det bør indgå i vurderingen heraf, hvem der har forældremyndigheden over barnet, hvis den udenlandske forældremyndighed ikke anerkendes.

2.1.4. Anerkendelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed

Konventionen indeholder i artikel 23 regler om anerkendelse af udenlandske afgørelser og aftaler, i konventionen kaldet foranstaltninger, om forældremyndighed:

»Artikel 23

1. Foranstaltninger, der træffes af myndighederne i en kontraherende stat, anerkendes som en følge af loven i alle andre kontraherende stater.

2. Anerkendelse kan dog afslås:

a) hvis foranstaltningen er truffet af en myndighed, hvis kompetence ikke var baseret på en af bestemmelserne i kapitel II;

b) hvis foranstaltningen, bortset fra i hastetillælde, blev truffet i forbindelse med en retslig eller administrativ behandling, uden at barnet havde haft mulighed for at blive hørt, i modstrid med grundlæggende retsplejprinsipper i den stat, som anmodningen rettes til;

c) efter anmodning fra en person, der gør gældende, at foranstaltningen krænker den pågældendes forældreansvar, hvis foranstaltningen, bortset fra i hastetillælde, blev truffet, uden at den pågældende havde mulighed for at blive hørt;

d) hvis anerkendelsen åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i den stat, som anmodningen rettes til, under hensyntagen til barnets bedste;

e) hvis foranstaltningen er uforenelig med en senere foranstaltning truffet i en ikke-kontraherende stat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted, og denne senere foranstaltning opfylder betingelserne for at blive anerkendt i den stat, som anmodningen rettes til;

f) [Udeladt, da bestemmelsen ikke vedrører forældremyndighed].«

Artikel 23, stk. 1, forpligter Danmark til at anerkende forældremyndighedsafgørelser, der er truffet i andre kontraherende stater, medmindre undtagelserne i stk. 2 giver grundlag for at nægte at anerkende afgørelsen.

Ligesom ved forældremyndighed, der følger af loven, er det den myndighed, der har brug for at få fastslået, hvem der har forældremyndigheden, der tager stilling til anerkendelse af forældremyndighedsafgørelsen. Den pågældende myndighed kan anmode om dokumentation for afgørelsen, jf. punkt 5.

Artikel 23, stk. 2, indeholder en udtømmende opregning af de situationer, hvor anerkendelse kan nægtes. De enkelte nægtelsesgrunde gennemgås i det følgende. Anerkendes en forældremyndighedsafgørelse fra en anden konventionsstat ikke, gælder den placering af forældremyndigheden, der følger af afgørelsen, ikke i Danmark.

Indledningsvis skal det understreges, at afgørelsen ikke kan efterprøves for så vidt angår realiteten, jf. konventionens artikel 27. Afgørelsen kan således ikke nægtes anerkendt, fordi den strider mod gældende ret i den konventionsstat, hvor afgørelsen blev truffet.

Efter artikel 53 finder konventionen kun anvendelse på anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældreansvar, der er truffet efter, at konventionen er trådt i kraft i forholdet mellem den stat, hvor foranstaltningerne er truffet, og den stat, som anmodningen rettes til. Oplysninger om, hvornår konventionen er trådt i kraft mellem Danmark og de øvrige konventionsstater, findes her: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=70>.

International kompetence (artikel 23, stk. 2, litra a)

Efter bestemmelsen kan danske myndigheder efterprøve, om den myndighed, der har truffet afgørelsen, havde international kompetence til det efter konventionens kompetence regler, der er beskrevet i punkt 2.1.2.

Prøvelsen begrænses af artikel 25, idet den ikke omfatter de faktiske forhold, som myndigheden i afgørelsesstaten støttede sin kompetence på. Støttede myndigheden sin kompetence på, at barnet efter myndighedens opfattelse havde bopæl i den pågældende stat, kan de faktiske forhold, der lå til grund for bopælsvurderingen, ikke efterprøves. Hvis myndigheden derimod alene støttede sin kompetence på, at barnet havde statsborgerskab i afgørelsesstaten, eller at en af forældrene havde bopæl i afgørelsesstaten, kan afgørelsen nægtes anerkendt, da statsborgerskab eller en forælders bopæl efter konventionen ikke kan danne grundlag for international kompetence til at træffe afgørelse om forældremyndighed.

Høring af barnet (artikel 23, stk. 2, litra b)

Muligheden for at nægte at anerkende en forældremyndighedsafgørelse under henvisning til, at afgørelsen blev truffet, uden at barnet havde mulighed for at blive hørt, gælder kun, når den manglende høring af barnet strider mod grundlæggende retsprincipper i Danmark. Der henvises til bemærkningerne nedenfor til artikel 23, litra d.

Efter § 34 i forældreansvarsloven skal barnet inddrages under en sag om forældremyndighed, så dets perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. Dette kan ske ved samtaler med barnet, børnesagkyndige undersøgelser eller på anden måde, der belyser barnets perspektiv. Forpligtelsen til at inddrage barnet direkte i sagen gælder ikke, hvis det må antages at være til skade for barnet, eller hvis det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder. Hertil kommer, at barnet normalt ikke høres, når forældrene er enige om forældremyndigheden. Der består således efter dansk ret ikke en absolut pligt til at høre barnet i forældremyndighedssager, og en dansk forældremyndighedsafgørelse anses derfor efter dansk ret ikke som ugyldig, selvom barnet ikke er blevet hørt, og der ikke er indhentet oplysninger om barnets perspektiv.

Der bør derfor udvises tilbageholdenhed med at nægte at anerkende en udenlandsk forældremyndighedsafgørelse, fordi barnet ikke er blevet hørt eller på anden måde inddraget i sagen.

Det bemærkes, at en udenlandsk afgørelse ikke kan nægtes anerkendt på grund af manglende inddragelse af barnet, hvis afgørelsen blev truffet i et hastetilfælde.

Modparten er ikke blevet hørt (artikel 23, stk. 2, litra c)

En afgørelse om forældremyndighed, der er truffet uden, at modparten havde mulighed for at blive hørt, kan nægtes anerkendt. I disse situationer er modparten typisk den anden forælder, der inden afgørelsen enten havde forældremyndigheden alene eller havde del i den.

Bestemmelsen er navnlig relevant ved såkaldte udeblivelsesdomme. En udeblivelsesdom bør ikke anerkendes, medmindre det er godtgjort, at modparten var orienteret om sagen og havde mulighed for at udtale sig. Denne betingelse anses eksempelvis for opfyldt, hvis stævningen i sagen er blevet forkyndt for den pågældende på en sådan måde, at den pågældende havde mulighed for at udtale sig i sagen, f.eks. ved at deltage i et møde eller sende bemærkninger til sagen til den myndighed, der behandler sagen. I begge situationer skal modparten have haft tilstrækkelig tid til at enten møde eller fremsende bemærkninger.

Betingelsen i stk. 2, nr. 3 om, at afgørelsen kun anerkendes, hvis modparten havde mulighed for at blive hørt, må også anses for opfyldt ved en fælles anmodning om ændring af forældremyndigheden, eller hvis den anden modpart har udtalt sig i sagen, idet modparten i disse situationer i fornødent omfang har været involveret i behandlingen af sagen.

Det må også antages, at afgørelsen efter en konkret vurdering ikke kan nægtes anerkendt, hvis modparten senere utvetydigt har accepteret afgørelsen, selvom modparten ikke i fornødent omfang var involveret i sagen inden afgørelsen.

Endelig følger det af stk. 2, nr. 3, at afgørelsen ikke kan nægtes anerkendt, selvom modparten ikke var blevet inddraget i sagen inden afgørelsen, hvis afgørelsen blev truffet i et hastetilfælde.

Grundlæggende retsprincipper (artikel 23, stk. 2, litra d)

En forældremyndighedsafgørelse kan endvidere nægtes anerkendt, hvis anerkendelse af afgørelsen åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i anerkendelsesstaten, under hensyntagen til barnets bedste. Der er således tale om et almindeligt ordre public forbehold, dog med henvisning til barnets bedste.

En udenlandsk afgørelse om forældremyndighed strider eksempelvis mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public) i følgende situationer:

– Modparten (sagsøgte) var ikke orienteret om sagen og havde ikke mulighed for at varetage sine interesser i sagen. Denne situation er omfattet af stk. 2, litra c.

– Afgørelsen strider klart mod hensynet til barnets bedste.

– Aftale om forældremyndighed er opnået gennem tvang el.lign.

Fra retspraksis henvises til dommen U.2011.3050Ø, der også findes i TFA2011.543/1, og dommen TFA2015.637. Begge domme vedrører situationer, hvor den udenlandske forældremyndighedsafgørelse ikke var begrundet med hensynet til barnets bedste.

Forældremyndighedsaftaler, der er indgået helt uden involvering af offentlige myndigheder, anerkendes normalt ikke. Derimod er det ikke et krav, at aftalen skal være godkendt af en offentlig myndighed. Det er tilstrækkeligt, at aftalen i overensstemmelse med loven i det pågældende land er registreret el.lign. af en offentlig myndighed. Der henvises til princippet i artikel 16, stk. 2, i konventionen, der er beskrevet i punkt 2.1.3.

Efter § 13, stk. 3, i forældreansvarsloven er en aftale om overførsel af forældremyndighed fra den ene forælder til den anden ikke gyldig, hvis aftalen er indgået inden barnets fødsel, eller aftalen er betinget eller tidsbegrænset. Det samme gælder for aftale om overførsel af forældremyndighed til tredjemand, og en sådan aftale er heller ikke gyldig, hvis der ydes vederlag eller betaling for tabt arbejdsfortjeneste til forældremyndighedsindehaveren. Følgelig må det antages, at en udenlandsk forældremyndighedsaftale, der er betinget eller tidsbegrænset, eller hvor der er ydet vederlag, ikke anerkendes i Danmark, fordi anerkendelse af aftalen vil strider mod grundlæggende danske retsprincipper.

Uforenelig med en senere afgørelse (artikel 23, stk. 2, litra e)

Endelig kan en udenlandsk forældremyndighedsafgørelse nægtes anerkendt, hvis den er uforenelig med en senere afgørelse m.v. truffet i en ikkekontraherende stat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted, og denne senere afgørelse opfylder betingelserne for at blive anerkendt i Danmark.

Formålet med bestemmelsen er at løse situationer, hvor der er modstrid mellem en afgørelse, der er truffet i en kontraherende stat, og en anden afgørelse, der senere er truffet i en ikke-kontraherende stat, hvor barnet har bopæl. Hvis disse to afgørelser ikke er forenelige, har den seneste afgørelse forrang, selvom den er truffet i en ikkekontraherende stat. I relation til Danmark er det en betingelse, at afgørelsen opfylder kravene for anerkendelse efter de konventioner og love, der er beskrevet i punkt 2.2.-2.5, eller anerkendes på ulovbestemt grundlag som beskrevet i punkt 3.

Den afgørelse, der efterfølgende er truffet i en ikkekontraherende stat, har kun forrang, hvis myndigheden i den ikkekontraherende stat støttede sin kompetence på barnets bopæl. Afgørelsen har således ikke forrang, hvis den ikke-kontraherende stat støttede sin kompetence på barnets statsborgerskab eller en forælders bopæl.

Bestemmelsens stk. 2, litra e omfatter efter sin ordlyd ikke situationer, hvor en forældremyndighedsafgørelse fra en konventionsstat strider mod en senere forældremyndighedsafgørelse fra en konventionsstat. I disse situationer gælder imidlertid det samme: Det er den senere afgørelse, der skal anerkendes, forudsat at den opfylder betingelserne i artikel 23 for anerkendelse.

Fuldbyrdelse m.v.

Søger en part en udenlandske afgørelse fuldbyrdet i Danmark, behandles sagen af familieretten efter §§ 5 og 6 i lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. § 4 i lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen giver en part mulighed for at anmode familieretten om at træffe afgørelse om anerkendelse eller ikkeanerkendelse af en udenlandske afgørelse. Disse bestemmelser er dog ikke relevante, når en offentlig myndighed skal tage stilling til anerkendelse af en udenlandsk forældremyndighedsafgørelse.

2.1.5. Udøvelse af udenlandsk forældremyndighed i Danmark

Udøvelsen af forældremyndighed etableret i udlandet reguleres af konventionens artikel 17:

»Artikel 17

Udøvelsen af forældreansvar er undergivet loven i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted. Hvis barnets sædvanlige opholdssted ændres, er udøvelsen undergivet loven i den stat, hvor barnet har fået nyt sædvanligt opholdssted.«

Artikel 17 skal læses i sammenhæng med artikel 16. Hvor artikel 16 sikrer, at forældremyndighed, der følger af loven i en anden stat, består, selvom barnet flytter til en anden stat, fastslår artikel 17, at udøvelsen af forældremyndigheden er undergivet loven i barnets aktuelle bopælsstat.

Rettigheder, som forældremyndighedsindehaveren havde i den stat, hvor forældremyndigheden blev etableret, kan således være begrænset efter loven i barnets nye bopælsstat. Omvendt kan en forældremyndighedsindehaver have flere rettigheder efter loven i barnets nye bopælsstat, end den pågældende havde haft efter loven i den stat, hvor forældremyndigheden blev etableret.

Bestemmelsen betyder i Danmark, at §§ 2 og 3 i forældreansvarsloven finder anvendelse på udøvelse af forældremyndighed, der er etableret i en anden stat.

»§ 2. Forældremyndighedens indehaver skal drage omsorg for barnet og kan træffe afgørelse om dets personlige forhold ud fra barnets interesse og behov.

Stk. 2. Barnet har ret til omsorg og tryghed. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling.

Stk. 3. Forældre, der har forældremyndigheden, kan anvende barnets indtægter til dets underhold i passende omfang og under hensyntagen til deres og barnets stilling.«

»§ 3. Har forældre fælles forældremyndighed, kræver væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold enighed mellem forældrene. Den forælder, som barnet har bopæl hos, kan træffe afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv, herunder hvor i landet bopælen skal være. Har barnet delt bopæl efter § 17, stk. 3, eller § 18 a, stk. 1, 1. pkt., kræver afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv efter 2. pkt. -

enighed mellem forældrene.

Stk. 2. Har forældre fælles forældremyndighed, og er de uenige om forældremyndigheden, skal begge give samtykke til, at barnet forlader landet, herunder udrejser til Grønland eller Færøerne, eller til, at barnets ophold i udlandet, i Grønland eller på Færøerne forlænges ud over det aftalte, forudsatte eller fastsatte, medmindre der foreligger en afgørelse efter § 17, stk. 1, 2. pkt., eller § 25.«

Ud over disse generelle bestemmelser om udøvelse af forældremyndighed gælder artikel 17 også for bestemmelser i anden lovgivning om udøvelse af forældremyndighed, navnlig bestemmelser om hvorvidt en bestemt disposition ved fælles forældremyndighed kræver accept fra begge forældre, eller om dispositionen kan foretages af bopælsforælderen alene.

Er der tale om en form for forældremyndighed, som ikke er kendt i dansk ret, eksempelvis at en stedmor eller bedsteforælder har del i forældremyndigheden samtidig med, at forældrene har fælles forældremyndighed, må de bestemmelser i dansk ret, der mest naturligt finder anvendelse på forholdet, anvendes. Løser dette ikke den pågældende situation, kan det være nødvendigt som anført i artikel 15, stk. 2, at "anvende eller tage hensyn til loven i en anden stat, som sagen har en væsentlig tilknytning til".

Der kan opstå situationer, hvor forældremyndigheden over barnet skal udøves i en anden stat end barnets bopælsstat. Dette er beskrevet i besvarelsen af Folketingets Indfødsretsudvalgs spørgsmål nr. 5 (Alm. del) til justitsministeren af 8. november 2013:

»Bestemmelsen i artikel 17 omfatter også situationer, hvor forældremyndigheden over barnet skal udøves i en anden stat end barnets bopælsstat. I sådanne situationer følger det af artikel 17, at

spørgsmål om, i hvilket omfang dispositioner vedrørende barnet i et andet land end barnets bopælsland kræver forældremyndighedsindehaverens accept, er undergivet loven i barnets bopælsland, herunder ved fælles forældremyndighed om begge forældremyndighedsindehavere skal acceptere dispositionen.

Efter artikel 17 kan der således opstå situationer, hvor myndighederne i en konventionsstat skal anvende lovgivning om forældremyndighed i en anden stat. Dette kan dog efter artikel 22 afvises, hvis anvendelsen af den udenlandske lov ville stride mod grundlæggende retsprincipper under hensyntagen til barnets bedste.

Det er ikke nærmere defineret i artikel 17, hvad ”udøvelse af forældremyndighed” omfatter, men det må antages, at bestemmelsen ikke omfatter situationer, hvor det er en betingelse for at imødekomme en ansøgning vedrørende et barn, at forældremyndighedsindehaveren eller forældremyndighedsindehaverne samtykker. I sådanne situationer, hvor indhentelsen af forældremyndighedsindehaversamtykke er en integreret del af behandlingen af en ansøgning, er spørgsmålet om, hvem der skal give samtykke til ansøgningen, undergivet loven i det land, hvor ansøgningen behandles, også selvom ansøgningen vedrører et barn, der bor i et andet land.

Som eksempel på sådanne ansøgninger, hvor indhentelsen af forældremyndighedsindehaversamtykke er en integreret del af behandlingen af en ansøgning, kan nævnes følgende:

Et ægtepar, der bor i Danmark, ønsker at adoptere deres nevø, der bor i udlandet, fordi nevøens forældre på grund af sygdom ikke er i stand til at tage sig af barnet (familieadoption). Det følger af adoptionslovens § 28, at ægteparret skal adoptere efter dansk ret.

Efter adoptionslovens § 7 kræver adoption af en person, som er under 18 år og umyndig, samtykke fra forældrene. Hvis den ene af forældrene er uden del i forældremyndigheden, forsvundet eller på grund af sindssygdom eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt, kræves kun samtykke fra den anden. Gælder dette begge forældrene, kræves samtykke fra værge.

I denne situation skal adoptionsmyndighederne i Danmark påse, at der er givet samtykke til adoptionen i overensstemmelse med adoptionslovens § 7.

Betingelserne for at meddele adoption i Danmark er således alene undergivet dansk ret.

Det er uden betydning for samtykket til adoptionen, om reglerne om samtykke til familieadoption i barnets bopælsland er anderledes end reglerne i adoptionslovens § 7. Det er ligeledes uden betydning for samtykket, om forældremyndighedsindehaverne bor i Danmark eller udlandet, og om de har dansk eller udenlandsk statsborgerskab.

Afslutningsvis bemærkes, at indhentelse af forældremyndighedsindehaversamtykke til brug for en ansøgning, der behandles i Danmark, vedrørende et barn, der bor i udlandet, efter ovenstående retningslinjer er undergivet dansk ret, selvom det regelsæt, som ansøgningen skal afgøres efter, ikke indeholder specifikke samtykkeregler. Dette skyldes, at bestemmelserne i forældreansvarslovens §§ 2 og 3 finder anvendelse, medmindre der på et retsområde er behov for særlige samtykkeregler, som eksempelvis i relation til adoption, jf. adoptionslovens § 7.«

2.2. Den Nordiske Ægteskabskonvention

Den Nordiske Ægteskabskonvention indeholder i artikel 22 følgende bestemmelse om anerkendelse af forældremyndighedsafgørelser fra de andre nordiske lande:

- **»Artikel 22**

- Stk. 1. Administrative og retskraftige judicielle afgørelser, som i en af staterne er udfærdiget i overensstemmelse med artiklerne 5, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 19 eller 21, skal have gyldighed i de andre stater uden særlig stadfæstelse og uden prøvelse af afgørelsens rigtighed eller dens forudsætninger med hensyn til bopæl eller statsborgerret i den ene eller den anden af de kontraherende stater.«

Uanset bestemmelsen må det antages, at en nordisk forældremyndighedsafgørelse kan nægtes anerkendt, hvis anerkendelsen åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper (ordre public) i Danmark. Der henvises til artikel 23, stk. 2, litra d, i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Dette ordre public-forbehold omfatter også situationer, hvor afgørelsen om forældremyndighed er truffet uden, at modparten havde mulighed for at blive hørt, og afgørelsen derfor nægtes anerkendt. Der henvises til artikel 23, stk. 2, litra c, i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Begge bestemmelser er beskrevet i punkt 2.1.4.

Konventionens regler om international kompetence i forældremyndighedssager findes i artikel 8 ~~(Se note 10)~~; der har følgende ordlyd:

- **Artikel 8:**

- **»Artikel 8:**

»Stk. 1. I forbindelse med et spørgsmål om separation eller skilsmisse kan samme eller anden myndighed også behandle spørgsmål om midlertidig ophævelse af samlivet og deling af formuen. Der kan endvidere træffes afgørelse om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær, såfremt

- 1) barnet er ægtefællernes fælles barn, og
- 2) barnet har sit sædvanlige opholdssted i den stat, hvor spørgsmålet om separation eller skilsmisse tages under behandling.

Stk. 2. Har barnet ikke sit sædvanlige opholdssted i den stat, hvor spørgsmålet om separation eller skilsmisse tages under behandling, kan der i denne stat alligevel træffes afgørelse om forældremyndighed, barnets bopæl samt samvær, såfremt

- 1) barnet har sit sædvanlige opholdssted i en kontraherende stat,
- 2) barnet er ægtefællernes fælles barn, og mindst en af ægtefællerne har forældremyndigheden over barnet,
- 3) ægtefællerne har accepteret, at spørgsmålet afgøres i denne stat, og
- 4) det er bedst for barnet, at spørgsmålet behandles i denne stat.

Stk. 3. I sager om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær skal kompetencen efter stk. 1 og 2 udøves i overensstemmelse med Haag-konventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser, særlig dennes artikel 3 og 16.«

Efter artikel 7, stk. 1, omfatter bestemmelserne kun sager mellem ægtefæller, der er statsborgere og har sædvanligt opholdssted i de kontraherende stater.

Artikel 7, 8 og 22 blev nyaffattet ved nordisk overenskomst af 6. februar 2001 om ændring af den nordiske konvention af 6. februar 1931 indeholdende internationale privatretlige bestemmelser om ægteskab, adoption og værgemål, jf. bekendtgørelse -

nr. 34 af 28. november 2002, Lovtidende C.

Konventionen omfatter kun afgørelse om forældremyndighed, ikke forældremyndighed der følger af loven.

~~2.2. Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale børnebortførelser i dansk ret~~ 3. Haagerbørnebortførelseskonventionen

~~Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale børnebortførelser~~

Haagerbørnebortførelseskonventionen indeholder ikke direkte regler for, hvornår en afgørelse om forældremyndighed skal anerkendes og fuldbyrdes i en anden konventionsstat, men det er grundlæggende for konventionssamarbejdet, at de kontraherende stater anerkender hinandens afgørelser om forældremyndighed.

Det samme gælder for forældremyndighed, der følger af loven i en anden konventionsstat. Dette skyldes, at konventionen har til formål at sikre, at et barn, som ulovligt er bortført til eller tilbageholdt i en stat, umiddelbart tilbagegives til den stat, hvor barnet normalt bor. Herved tilstræbes en genoprettelse af den faktiske tilstand i relation til forældremyndighed inden bortførelsen eller tilbageholdelsen, således at en tvist om forældremyndigheden over barnet kan blive afgjort i barnets bopælsland.

~~Konventionen omfatter også forældremyndighed, der følger af loven i en anden konventionsstat.~~

Konventionen er gennemført i dansk ret ved lov ~~nr. 793 af 27. november 1990~~ om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser), jf. lovbekendtgørelse nr. 1418 af 1. december 2017 med senere ændringer.

Loven indeholder i § 11 følgende grunde til at nægte tilbagegivelse af et bortført barn:

1) På tidspunktet for indgivelsen af tilbagegivelsesansøgningen er der gået 1 år siden bortførelsen eller tilbageholdelsen, og barnet er faldet til i sine nye omgivelser.

2) Der er en alvorlig risiko for, at tilbagegivelsen vil være til skade for barnets sjælelige eller legemlige sundhed eller på anden måde sætte det i en situation, som det ikke bør tåle.

3) Barnet modsætter sig tilbagegivelsen, og barnet har nået en sådan alder og modenhed, at der bør tages hensyn til dets mening.

4) Tilbagegivelsen ikke vil være forenelig med grundlæggende principper her i landet til beskyttelse af menneskelige friheder og rettigheder. Der er her tale om et almindeligt ordre public-forbehold.

De tre første nægtelsesgrunde vedrører tilbagegivelse af et bortført barn, og disse nægtelsesgrunde har derfor ikke betydning i relation til spørgsmål om anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed.

Derimod giver den fjerde nægtelsesgrund, ordre public-forbeholdet, også grundlag for at nægte at anerkende forældremyndighed, der bygger på en afgørelse fra eller loven i en anden konventionsstat. Der henvises til artikel 23, stk. 2, litra d, i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Ordre public-forbeholdet omfatter også situationer, hvor afgørelsen om forældremyndighed er truffet uden, at modparten havde mulighed for at blive hørt, og afgørelsen derfor nægtes anerkendt. Der henvises til artikel 23, stk. 2, litra c, i

Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Begge bestemmelser er beskrevet i punkt 2.1.4. Der henvises endvidere til artikel 22 i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, der er beskrevet i punkt 2.1.3.

En liste over de lande, som Danmark samarbejder med omkring konventionen, findes på boernebortfoerelse.dk. En liste over alle lande, der har tiltrådt konventionen, findes på hcch.net-, idet det dog bemærkes, at Danmark ikke samarbejder med alle de lande, der har tiltrådt konventionen. Danmark har således ikke accepteret at samarbejde med enkelte af de lande, som har tiltrådt konventionen. Dette betyder, at konventionen ikke finder anvendelse i forholdet mellem Danmark og de pågældende lande, der ikke betragtes som konventionslande.

2.3. Den europæiske konvention af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed

Den europæiske konvention af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed 2.4. Europarådskonventionen af 1980

Europarådskonventionen af 1980 indeholder i artikel 7 følgende bestemmelse om anerkendelse af forældremyndighedsafgørelser fra andre kontraherende stater:

»Artikel 7:

»Stk. 1. En afgørelse om forældremyndighed, der er truffet i en kontraherende stat, skal anerkendes og, hvis den kan ~~fyldbrydes~~fuldbyrdes i oprindelsesstaten, fuldbyrdes i enhver anden kontraherende stat.«

Konventionens bestemmelser om betingelserne for anerkendelse af forældremyndighedsafgørelser fra andre konventionsstater, f.eks. i relation til international kompetence, findes i artikel 9 og 10; ~~de.~~ De relevante dele af disse bestemmelser er gengivet i det følgende:

»Artikel 9:

»Stk. 1. I andre tilfælde af ulovlig bortførelse end de, der er nævnt i artikel 8, kan anerkendelse og fuldbyrdelse, når anmodning er indgivet til en centralmyndighed inden seks måneder fra den dag, da bortførelsen fandt sted, kun nægtes, hvis:

a) afgørelsen blev truffet, uden at sagsøgte eller dennes juridiske repræsentant var til stede, og sagsøgte ikke behørigt har fået forkyndt stævningen eller modtaget et tilsvarende dokument så tidligt, at parten har kunnet varetage sine interesser; en sådan manglende forkyndelse kan dog ikke danne grundlag for at nægte anerkendelse eller fuldbyrdelse, når forkyndelse ikke har kunnet ske, eller meddelelse ikke har kunnet gives, fordi sagsøgte har holdt sit opholdssted skjult for den, der anlagde sag i oprindelsesstaten;

b) afgørelsen blev truffet, uden at sagsøgte eller dennes juridiske repræsentant var til stede, og den myndighed, der traf afgørelsen, ikke begrundede sin kompetence med:

i) sagsøgtes bopæl, eller

ii) forældrenes seneste fælles bopæl, hvis mindst en af forældrene stadig har bopæl der, eller

iii) ~~barnet~~barnets bopæl;

c) afgørelsen er uforenelig med en afgørelse om forældremyndigheden, som kunne fuldbyrdes i modtagerstaten, inden barnet blev bortført, medmindre barnet har haft bopæl inden for den anmodende stats område i et år inden bortførelsen-

«-«

»Artikel 10:

Stk. 1. I andre tilfælde end de, der er nævnt i artikel 8 og 9, kan anerkendelse og fuldbyrdelse nægtes ikke kun af de grunde, der er nævnt i artikel 9, men også af en af følgende grunde:

Artikel 10:

~~»Stk. 1. I andre tilfælde end de, der er nævnt i artikel 8 og 9, kan anerkendelse og fuldbyrdelse nægtes ikke kun af de grunde, der er nævnt i artikel 9, men også af en af følgende grunde:~~

a) hvis det findes, at afgørelsens virkninger vil være åbenbart uforenelige med grundlæggende principper i modtagerstaten for familiers og børns retsforhold;

b) Hvishvis det findes, at den oprindelige afgørelsens virkninger åbenbart ikke længere er forenelige med, hvad der er bedst for barnet på grund af ændrede forhold, herunder den tid, der er forløbet, men ikke blot ændring af barnets opholdssted efter en ulovlig bortførelse;

c) Hvishvis barnet, da sagen blev anlagt i oprindelsesstaten:

i) var statsborger i modtagerstaten eller havde bopæl der, og ikke havde nogen sådan tilknytning til oprindelsesstaten;

ii) var statsborger i både oprindelseslandet og modtagerstaten og havde bopæl i modtagerstaten;

d) Hvishvis afgørelsen er uforenelig med en afgørelse, der er truffet i modtagerstaten, eller som kan ~~fuldbyrdes~~fuldbyrdes i denne stat efter at være blevet truffet i en tredje stat under en sag, der er anlagt før indgivelse af anmodningen om anerkendelse eller fuldbyrdelse, og nægtelsen er i overensstemmelse med, hvad der er bedst for barnet-

«-«

Konventionen omfatter kun afgørelse~~afgørelser~~ om forældremyndighed, ikke forældremyndighed der følger af loven. Konventionen omfatter også retsforlig.

Grundene i artikel 9 og 10 til at nægte at anerkende en forældremyndighedsafgørelse fra en anden konventionsstat svarer i hovedtrækkene til nægtelsesgrundene i artikel 23, stk. 2, litra a-e, i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, der er beskrevet i punkt 2.1.4.

Konventionen er gennemført i dansk ret ved lov ~~nr. 793 af 27. november 1990~~ om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser~~er~~), jf. lovbekendtgørelse nr. 1418 af 1. december 2017 med senere ændringer.

En liste over de lande, ~~hvor som Danmark samarbejder med efter~~ konventionen ~~er gældende~~, findes på <http://conventions.eoe.int-boernebortfoerelse.dk>.

2.5. Den nordiske domslov

Lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af nordiske afgørelser om privatretlige krav og om ændring af retsplejeloven indeholder i relation til forældremyndighed regler om anerkendelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed.

Bestemmelsen herom findes i lovens § 5:

»§ 5. Retsafgørelse og administrativ afgørelse, herunder midlertidig afgørelse, der er truffet i Finland, Island, Norge eller Sverige om forældremyndighed over et barn eller om ret til personligt samkvem med et barn, eller som i øvrigt går ud på, at et barn skal udleveres, kan fuldbyrdes her i landet, såfremt afgørelsen kan danne grundlag for fuldbyrdelse i det land, hvor den er truffet. Dette gælder, uanset om afgørelsen har opnået retskraft. Forlig, der er indgået for en domstol, eller aftale, der er godkendt af en administrativ myndighed i de i 1. pkt. nævnte lande, kan i samme omfang fuldbyrdes her i landet.

Stk. 2. Afgørelsen, forliget og aftalen kan dog ikke fuldbyrdes, hvis de strider mod afgørelser, forlig eller aftaler, der er truffet, indgået eller godkendt her i landet, medmindre de førstnævnte afgørelser skal have gyldighed i henhold til særlige regler herom.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 omfatter ikke afgørelse truffet af den fuldbyrdende myndighed og beslutning truffet af børne- og ungdomsværn eller anden myndighed i henhold til lovgivning om den offentlige børne- og ungdomsforsorg eller anden lignende offentlig forsorg eller anbringelse.«

Anvendelsesområdet for bestemmelsen om anerkendelse af udenlandske afgørelser om forældreansvar efter den nordiske domslov er bredere end efter Den Nordiske Ægteskabskonvention, da konventionen kun omfatter afgørelser, hvor begge forældre var gift med hinanden, var nordiske statsborgere og boede i de nordiske lande.

Efter lovens § 8 gælder ikke i følgende situationer:

1) Afgørelse er truffet af en myndighed, der alene var kompetent, fordi sagsøgte havde gods i det land, hvor afgørelsen blev truffet, medmindre sagen angår et krav, der vedrører godset, eller for hvilket godset er stillet som sikkerhed, eller sagsøgte har indladt sig i sagens realitet uden at tage forbehold.

2) Afgørelse truffet af en myndighed, der alene var kompetent, fordi sagsøgte ved stævningens forkyndelse havde midlertidigt ophold i det land, hvor afgørelsen blev truffet, medmindre sagsøgte har taget stilling til sagens realitet uden at tage forbehold.

3) Afgørelse truffet mod en udebleven sagsøgt, når stævningen alene er forkyndt ved offentlig kundgørelse.

4) Afgørelse truffet i en retssag, der er rejst på et tidspunkt, da sag mellem samme parter om samme spørgsmål allerede verserede her i landet.

5) Afgørelse og forlig i en sag, der under hensyn til sin beskaffenhed er forbeholdt domstolene i et andet land end det, hvor afgørelsen blev truffet eller forliget indgået.

6) Anerkendelse af afgørelsen eller forliget vil være åbenbart uforenelig med grundlæggende danske retsprincipper (ordre public).

3. Uden for konventionssamarbejdet

3.1. Generelt om anerkendelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed

Som nævnt i

~~Det~~ ~~1.1.~~ følger ~~det~~ af dansk international privatret, at udenlandske forældremyndighedsafgørelser, der ikke er omfattet af konventionssamarbejdet, anerkendes i Danmark på ulovbestemt grundlag, når visse betingelser er opfyldt.

~~Efter domstolenes og Familiestyrelsens~~ praksis er det en betingelse for anerkendelse at anerkende en forældremyndighedsafgørelse, at parterne havde en vis tilknytning til den stat, hvor afgørelsen blev truffet. ~~I praksis~~ Dette forstås dette således sådan, at det er en betingelse for anerkendelsen, at den udenlandske myndighed havde "indirekte international kompetence". Dette indebærer, at parterne på det tidspunkt, hvor forældremyndighedssagen blev indledt, skulle ~~parterne~~ have en tilknytning til det land, hvor sagen blev behandlet, der svarer til den tilknytning, som man skal have til Danmark for at få behandlet en forældremyndighedssag her i landet.

Udgangspunktet er således, at en udenlandsk forældremyndighedsafgørelse, der ikke er omfattet af Danmarks konventionssamarbejde om forældremyndighed, skal være truffet i barnets bopælsland for at kunne anerkendes i Danmark. Der henvises til punkt 3.2.

Endvidere skal afgørelsen være gyldig i den stat, hvor den blev truffet, og anerkendelse af afgørelsen må ikke åbenbart stride mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public;) i Danmark, herunder hensynet til barnets bedste. Der henvises til punkt 3.3.

~~Indtil den 1. januar 2007, hvor retsplejelovens § 448 f trådte i kraft, var ovennævnte betingelse i relation til tilknytningen til Danmark (indirekte international kompetence) bl.a. opfyldt, hvis en af barnets forældre boede i den stat, hvor forældremyndighedssagen blev behandlet, jf. de dagældende bestemmelser i retsplejelovens § 448 e, stk. 1, nr. 1-2. Derimod var det uden betydning, hvor barnet boede eller opholdt sig (Se note 11).~~

~~I Haagerbørnebeskyttelseskonventionen og i retsplejelovens § 448 f er den afgørende tilknytningsfaktor i forældremyndighedssager ikke forældrenes, men barnets bopæl. Denne tilknytningsfaktor i konventionen er udtryk for en generel international opfattelse af, at afgørelser om forældremyndighed som udgangspunkt bør træffes af myndighederne på det sted, hvor barnet bor, da disse myndigheder må antages at have de bedste forudsætninger for at vurdere, hvad der er bedst for barnet.~~

Pr. 1. oktober 2007 har retsplejelovens § 448 f (Se note 12) følgende ordlyd:

- **»§ 448 f.** Sag om forældremyndighed eller barnets bopæl kan behandles her i riget, såfremt
- 1) barnet har bopæl her,
- 2) barnet ulovligt er ført til udlandet eller ulovligt tilbageholdes i udlandet og barnet umiddelbart før bortførelsen eller tilbageholdelsen havde bopæl her,

- 3) barnet opholder sig her og som følge af uroligheder eller lignende er fordrevet fra sit hjemland,
- 4) barnet opholder sig her og barnets bopæl ikke kendes eller
- 5) barnet opholder sig her og sagen er så hastende, at en afgørelse fra myndighederne i det land, hvor barnet har bopæl, ikke kan afventes.
- *Stk. 2. Stk. 1, nr. 2, finder ikke anvendelse, hvis*
- 1) barnet har haft bopæl i udlandet i mere end et år efter, at indehaveren af forældremyndigheden har fået eller burde have fået kendskab til barnets bopæl,
- 2) der inden for dette tidsrum ikke er indgivet en anmodning om tilbagegivelse af barnet, som stadig er under behandling, og
- 3) barnet er faldet til i sine nye omgivelser.
- *Stk. 3. Stk. 1, nr. 1 og 4, finder ikke anvendelse, hvis barnet ulovligt er ført her til landet eller ulovligt tilbageholdes her, medmindre*
- 1) barnet har haft bopæl her i mere end et år efter, at indehaveren af forældremyndigheden har fået eller burde have fået kendskab til barnets bopæl, og der ikke inden for dette tidsrum er indgivet en anmodning om tilbagegivelse af barnet eller
- 2) en anmodning om tilbagegivelse af barnet er blevet afslået.
- *Stk. 4. Stk. 1-3 kan fraviges ved overenskomst med fremmed-stat.»*
-

På den baggrund finder Familiestyrelsen, at der ved anerkendelse af forældremyndighedsafgørelser fra lande, som Danmark ikke har et samarbejde med herom, bør lægges vægt på, om afgørelsen er truffet af myndighederne i den stat, hvor barnet bor. Dette indebærer, at afgørelser om forældremyndighed, der er truffet i barnets bopælsland, fremover bør anerkendes i Danmark. Tilknytningskravet er nærmere gennemgået i pkt. 3.1.1., mens pkt. 3.1.2. indeholder beskrivelse af situationer, hvor en udenlandsk afgørelse ikke anerkendes, selvom tilknytningskravet er opfyldt.

Ovenstående bør efter styrelsens opfattelse også finde anvendelse på udenlandske afgørelser, der er truffet inden ikrafttrædelsen af retsplejelovens § 448 f den 1. januar 2007.

De nye tilknytningskriterier bør som udgangspunkt ikke berøre udenlandske afgørelser om forældremyndighed, som en dansk myndighed har anerkendt efter det tidligere tilknytningskriterium.

I relation til udenlandske afgørelser, der er truffet inden den 1. januar 2007, bemærkes, at sådanne afgørelser efter Familiestyrelsens opfattelse også bør anerkendes, hvis det tidligere tilknytningskriterium var opfyldt, ~~dvs. hvis afgørelsen blev truffet i en stat, hvor en af forældrene boede, også selvom barnet ikke boede i den pågældende stat. Det bør således ikke tillægges betydning, at spørgsmålet om anerkendelse af en udenlandsk afgørelse om forældremyndighed først opstår eller afgøres efter den 1. januar 2007~~

Betydningen i praksis Om anerkendelse af disse retningslinier udenlandske afgørelser truffet før den 1. januar 2007 henvises til punkt 3.4.

Om anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed, der følger af udenlandsk lov, henvises til kapitel III i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, der er beskrevet i pkt. 5-punkt 2.1.3.

3.1.1.2. Krav om tilknytning til afgørelseslandet

I overensstemmelse med Haagerbørnebeskyttelseskonventionen og retsplejelovens § 448 fg i retsplejeloven bør en udenlandsk forældremyndighedsafgørelse, der er truffet i en stat, som Danmark ikke et konventionssamarbejde med, anerkendes, hvis barnet ved forældremyndighedssagens start havde en tilknytning til den stat, hvor sagen blev behandlet, på en af følgende måder:

- —Barnet ~~havde bopæl der~~boede i afgørelseslandet, medmindre barnets bopæl er etableret ved bortførelse eller ulovlig tilbageholdelse af barnet ~~(Se note 13).~~ og sag om tilbagegivelse af barnet ikke er afsluttet.
- —Barnet opholdt sig ~~deri~~ deri afgørelseslandet, forudsat at opholdet skyldtes, at barnet var fordrevet eller lignende fra sit hjemland, barnets bopæl ikke kendtes, eller der af hensyn til barnet var et akut behov for en forældremyndighedsafgørelse.
- —Barnets forældres sag om separation eller skilsmisse blev behandlet ~~deri~~ deri afgørelseslandet, og forældremyndighedsspørgsmålet blev behandlet i forbindelse med den sag ~~(Se note 14).~~ Der henvises til artikel 8, stk. 2, i Den Nordiske Ægteskabskonvention, jf. punkt 2.2.

Som udgangspunkt skal disse tilknytningskriterier være opfyldt på det tidspunkt, hvor forældremyndighedssagen blev indledt. Det er således uden betydning, om f.eks. barnet flytter fra den pågældende stat under behandlingen af sagen.

3-Der henvises til beskrivelsen af Danmarks internationale kompetence i forældremyndighedssager i punkt 2.1.2.

3.3. Situationer, hvor *en* forældremyndighedsafgørelse ikke anerkendes, selvom tilknytningskravet er opfyldt

Selvom en forældremyndighedsafgørelse er truffet i en stat, som barnet havde den fornødne tilknytning til, således at tilknytningskravet i ~~pkt.~~ punkt 3.1.1. er opfyldt, ~~skal~~ anerkendes afgørelsen ~~ikke altid~~ anerkendes kun, hvis følgende betingelser også er opfyldte:

~~—Det er en forudsætning for anerkendelsen, at der efter kompetencereglerne i den pågældende stat var kompetence til at behandle sagen, og at afgørelsen er gyldig i den stat.~~

~~—En forældremyndighedsafgørelse anerkendes ikke, hvis der~~ Afgørelsen er gyldig i afgørelsesstaten.

~~— Der er ikke~~ efterfølgende i Danmark er truffet en nyanden afgørelse om forældremyndigheden.

~~—En forældremyndighedsafgørelse anerkendes~~ ~~— Der er ikke, hvis der~~ efterfølgende i en anden stat et andet land er truffet en nyanden afgørelse om forældremyndigheden, ~~og denne afgørelse der~~ anerkendes i Danmark. Dette forudsætter dog, at den sag, der førte til den nyeste afgørelse, blev anlagt senere end den sag, der førte til første afgørelse (litispændens) (Se note 15).

~~—Forældremyndighedsaftaler, der er indgået helt uden involvering af offentlige myndigheder, anerkendes normalt ikke. Derimod er det ikke et krav, at aftalen skal være godkendt af en offentlig myndighed; det er tilstrækkeligt, at aftalen i overensstemmelse med loven i det pågældende land er registreret el.lign. af en offentlig myndighed.~~

~~—En forældremyndighedsafgørelse anerkendes~~ heller ikke, hvis anderkendelse af den ~~er tidsbegrænset eller betinget.~~

~~—En forældremyndighedsafgørelse anerkendes ikke, hvis den~~ åbenbart strider mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public).

~~En udenlandsk afgørelse om forældremyndighed strider eksempelvis mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public) i følgende situationer:~~

~~Modparten (sagsøgte) var ikke orienteret om sagen og havde ikke mulighed for at varetage sine interesser i sagen. Hvis der er tale om en udeblivelsesdom, skal stævningen således have været forkyndt for modparten, eller modparten skal på anden måde være blevet bekendt med sagen og haft mulighed for at udtale sig i sagen. Dette er bl.a. opfyldt, hvis det fremgår af dommen, at der er tale om en fælles anmodning om ændring af forældremyndigheden, eller at modparten har udtalt sig i sagen eller har accepteret anmodningen om ændring af forældremyndigheden.~~

~~Afgørelsen strider klart mod hensynet til barnets bedste.~~

~~Aftale om forældremyndighed er opnået gennem tvang el.lign.~~

3. Der henvises til principperne i artikel 23, stk. 2. Anerkendelse af forældremyndighed der følger af loven

Efter dansk international privatret er det barnets domicillov, der afgør, hvem forældremyndigheden tilkommer, når forældremyndigheden følger af loven. Dette omfatter også spørgsmålet om, hvorvidt barnet overhovedet er undergivet forældremyndighed, dvs. om forældremyndigheden er ophørt, f.eks. fordi barnet er blevet myndigt eller er blevet gift (Se note 16). Forældremyndighed, der følger af loven i den stat, hvor barnet havde domicil, anerkendes således efter dansk ret, hvis barnet senere tager ophold, domicil m.v. her i landet.

Dette er i overensstemmelse med udgangspunktet, litra c og d, i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen (Se note 17). Danmark tiltrædelse af konventionen vil således ikke medføre nogen ændring heri. I overensstemmelse med konventionens udgangspunkt om barnets bopæl (sædvanligt opholdssted) som den afgørende tilknytningsfaktor, bør det afgørende for fastlæggelsen af forældremyndigheden over et barn ændres til at være loven på det sted, hvor barnet har bopæl (sædvanligt opholdssted) i stedet for domicil, der er beskrevet i punkt 2.1.4.

3.3. Udenlandske forældremyndighedsafgørelser truffet før den 1. januar 2007

Indtil den 1. januar 2007, hvor § 448 f i retsplejeloven, der indholdsmæssigt svarer til den gældende bestemmelse i § 448 g i retsplejeloven, jf. punkt 2.1.2., trådte i kraft, var ovennævnte betingelse for anerkendelse af udenlandske forældremyndighedsafgørelser i relation til tilknytningen til afgørelseslandet (indirekte international kompetence) bl.a. opfyldt, hvis en af barnets forældre boede (havde domicil) i den stat, hvor forældremyndighedssagen blev behandlet, jf. de indtil den 1. januar 2007 gældende bestemmelser i § 448 c, stk. 1, nr. 1 og 2, i retsplejeloven. Derimod var det uden betydning, hvor barnet boede eller opholdt sig.

Ændringen af tilknytningskriterierne bør som udgangspunkt ikke berøre situationer, hvor en dansk myndighed har anerkendt en udenlandsk afgørelse om forældremyndighed efter det tidligere tilknytningskriterium.

Udenlandske afgørelser, der er truffet inden den 1. januar 2007, og som danske myndigheder ikke har taget stilling til, anerkendes, hvis de opfylder betingelserne i punkt 3.1.-3.3.

Sådanne afgørelser bør imidlertid også anerkendes, hvis det tidligere tilknytningskriterium var opfyldt, dvs. hvis afgørelsen blev truffet i en stat, hvor en af forældrene boede, også selvom barnet ikke boede i den pågældende stat. Det bør således ikke tillægges betydning, at spørgsmålet om anerkendelse af en udenlandsk afgørelse om forældremyndighed først opstår eller afgøres efter den 1. januar 2007. Hvis forældremyndighed, der følger af loven i en anden stat, strider mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public), anerkendes forældremyndigheden ikke i Danmark.

4.

4. Grønland

Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, Haagerbørnebertførelseskonventionen og Europarådskonventionen af 1980 gælder for Grønland. Der henvises til anordning nr. 678 af 6. juni 2016 om ikrafttræden for Grønland af lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen og anordning nr. 677 af 6. juni 2016 om ikrafttræden for Grønland af lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebertførelser).

Derimod gælder Den Nordiske Ægteskabskonvention ikke for Grønland.

Herudover gælder det i Grønland, at udenlandske retsafgørelser, der kan fuldbyrdes i den øvrige del af riget i henhold til traktater eller andre internationale forpligtelser, også kan fuldbyrdes i Grønland efter § 598, stk. 1, nr. 8, i retsplejeloven for Grønland, jf. lov nr. 305 af 30. april 2008 med senere ændringer.

I relation til anerkendelse af udenlandske forældremyndighed svarer retstilstanden i Grønland således i hovedtrækkene til retstilstanden i Danmark. § 13, stk. 3, i forældreansvarsloven om aftaler om overførsel af forældremyndighed, der ikke er gyldige, fordi aftalen er indgået inden barnets fødsel, aftalen er betinget eller tidsbegrænset, eller der ydes vederlag m.v. til forældremyndighedsindehaveren, er dog ikke sat i kraft for Grønland.

5. Dokumentation for udenlandsk forældremyndighed

4.1. Forældremyndighedsafgørelser

Den myndighed, der skal tage stilling til anerkendelse af ~~en~~ udenlandsk ~~forældremyndighedsafgørelse~~ forældremyndighed, vurderer selv, hvilke oplysninger og dokumenter der skal fremlægges som dokumentation for ~~en udenlandsk afgørelse om forældremyndighed~~ forældremyndigheden.

Efter ~~Familiestyrelsens~~ Børne- og Socialministeriets opfattelse bør der som dokumentation for forældremyndighed fremlægges de dokumenter, der er beskrevet i punkt 5.1.-5.3. Dette gælder dog ikke situationer, hvor dokumentation for udenlandsk forældremyndighed ikke kræves fremlagt, jf. punkt 5.4.

Udtalelser el.lign. fra udenlandske myndigheder skal som udgangspunkt fremlægges i original med ~~oversættelse~~ afgørelsen, jf. punkt 5.3. Udtalelserne m.v. skal endvidere være forsynet med apostillepåtegning eller været legaliseret i det omfang, der følger af vejledning nr. 11344 af 30. december 2015 om dokumentation for ægtheden af familieretlige dokumenter fra udlandet.

5.1. Forældremyndighedsafgørelser

Som dokumentation for en afgørelse eller aftale om forældremyndighed bør der som udgangspunkt fremlægges den originale afgørelse eller en udskrift af den, ~~der er~~ udarbejdet af den myndighed, der har truffet afgørelsen. Det bemærkes, at en forældremyndighedsafgørelse kan være indeholdt i en afgørelse om separation eller skilsmisse.

Endvidere bør domme være forsynet med en retskraftpåtegning, medmindre det fremgår af dommen, at den er endelig. ~~Det bemærkes, at forældremyndighedsafgørelsen kan være en afgørelse om separation eller skilsmisse, der også indeholder en bestemmelse om forældremyndighed. Ved en retskraftpåtegning~~

dokumenteres det, at en afgørelse, normalt en dom, er endelig, dvs. at den ikke kan ankes, eller at den ikke er blevet anket inden udløbet af ankefristen.

Hvis dokumentet stammer fra et land uden for konventionssamarbejdet, jf. pkt. 3, kræves der som udgangspunkt legalisering eller apostillepåtegning.

Punkt 6 og 7 indeholder nærmere retningslinjer for retskraftspåtegning, legalisering, apostillepåtegning og oversættelse.

4.2. Forældremyndighed, der følger af loven

Forældremyndighed, der følger af loven i barnets bopælsstat, jf. pkt. 3.2, bopælsland, bør eksempelvis dokumenteres eksempelvis ved fremlæggelse af følgende:

- En erklæring om hvem der er indehaver(e) af forældremyndigheden over barnet efter loven i den pågældende stat/land, udstedt af en kompetent myndighed i den stat/det pågældende land.
- Oplysninger om indholdet af loven i den pågældende stat/land, kombineret med dokumentation for de oplysninger, der efter den pågældende lov er relevante for at fastlægge placeringen af forældremyndigheden, eksempelvis at forældrene var gift med hinanden, da barnet blev født.

Der henvises til punkt 2.1.3.

5.3. Oversættelser

Danske myndigheder kan kræve, at ovennævnte udenlandske dokumenter oversættes til dansk ved en uddannet translator. Translatøren kan være dansk eller udenlandsk.

Dokumenter fra de andre nordiske lande kan ikke kræves oversat, jf. nordisk sprogkonvention (nordisk konvention af 17. juni 1981 om nordiske statsborgeres ret til at anvende deres eget sprog i et andet nordisk land, jf. bekendtgørelse nr. 16 af 10. marts 1987, Lovtidende C). Efter artikel 2, stk. 1, i konventionen skal en nordisk borger kunne anvende sit eget sprog ved henvendelse til myndigheder i et andet nordisk land. Samtidig skal myndigheden efter artikel 2, stk. 2, så vidt muligt sørge for, at statsborgere i en anden kontraherende stat får den fornødne tolke- og oversættelsehjælp. Myndigheden kan dog efter artikel 3 helt eller delvis kræve omkostningerne til oversættelsen refunderet af den pågældende, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Hvis det er muligt at behandle sagen på betryggende vis uden oversættelse af dokumenterne, f.eks. fordi myndighedens medarbejdere behersker det fremmede sprog, behøver myndigheden ikke at få dokumenterne oversat.

Udtalelser el. lign. fra udenlandske myndigheder skal som udgangspunkt fremlægges i original med oversættelse og legalisering eller apostillepåtegning, jf. pkt. 6-7.

5.4.3. Situationer, hvor dokumentation for udenlandsk forældremyndighed ikke kræves fremlagt

En dansk myndighed bør ikke kræve udenlandske dokumenter fremlagt i følgende situationer ~~kan det som udgangspunkt ikke kræves, at parten fremlægger den dokumentation, der er nævnt i pkt. 4.1. og 4.2.:~~

- Parten er flygtning eller asylansøger.

– Det er umuligt eller meget vanskeligt eller ~~byrdefyldt/byrdefuldt~~ for parten at fremskaffe dokumentationen.

5.4.1. Parten er flygtning eller asylansøger

~~En part kan bl.a. opnå flygtningestatus i Danmark, hvis udlændingemyndighederne anerkender, at parten er forfulgt af myndighederne i sit hjemland; disse personer betegnes flygtninge. En asylansøger er ikke en flygtning, men en person der anmoder om at blive anerkendt som flygtning, fordi den pågældende mener sig forfulgt af myndighederne i sit hjemland; de. Hvis en flygtning eller asylansøger ikke er i besiddelse af en forældremyndighedsafgørelse eller anden dokumentation for forældremyndighed, bør danske udlændingemyndigheder har endnu ikke taget stilling til denne anmodning om anerkendelse som flygtning.~~

~~På grund af myndigheder ikke kræve, at parten kontakter myndighederne i det land, som den pågældende er flygtet fra. Dette skyldes risikoen for, at flygtningen eller asylansøgeren udsættes for (yderligere) forfølgelse ved henvendelsen. Af samme grund må danske myndigheder heller ikke kontakte de pågældende myndigheder for at få oplysninger om parten. kan man Det gælder også, selvom parten efterfølgende er blevet dansk statsborger. Danske myndigheder bør derfor ikke kræve, at en flygtning eller asylansøger kontakter myndighederne i det land, som den pågældende er flygtet fra. Af samme grund må danske myndigheder heller ikke kontakte de pågældende myndigheder for at få oplysninger om parten. Det gælder også, selvom flygtningen har opnået dansk indfødsret.~~

~~Dette gælder dog ikke, hvis parten flere gange har rejst til det land, hvorfra parten er flygtet, efter parten har opnået flygtningestatus i Danmark, eller hvis parten selv enten har anlagt forældremyndighedssagen eller aktivt deltaget i behandlingen af den i det pågældende land efter det tidspunkt, hvor parten fik flygtningestatus i Danmark.~~

~~Der er ikke noget til hinder for at kræve fremlægger dokumentation fra stater, som en flygtning eller asylansøger har boet i, men som den pågældende ikke er flygtet fra. for udenlandsk forældremyndighed.~~

Oplysninger om, hvorvidt en part er flygtning eller asylansøger i Danmark, er tilgængelig for offentlige myndigheder på UdlændingeInformationsPortalen (UIP) på www.nyidanmark.dk, forudsat at myndigheden er tilmeldt denne ordning.

~~Umuligt eller meget vanskeligt eller byrdefyldt for parten at fremskaffe dokumentationen~~

~~Det vil kunne tage nogen tid for en part at fremskaffe dokumentation fra udlandet, og parten vil muligvis skulle betale et gebyr for dokumentationen. Dette er ikke til hinder for at kræve dokumentationen fremlagt.~~

~~I nogle situationer Hvis parten har rejst til det land, hvorfra parten er flygtet, efter parten har opnået flygtningestatus i Danmark, vil der dog normalt ikke være noget til hinder for at indhente oplysninger om parten fra det pågældende land. Parten bør orienteres herom, inden en myndighed indhenter oplysninger om parten fra det pågældende land.~~

~~Der er ikke noget til hinder for at kræve dokumentation fra lande, som en flygtning eller asylansøger har boet i, men som den pågældende ikke er flygtet fra.~~

~~Når en myndighed ikke kan det imidlertid være umuligt eller meget vanskeligt kræve, at en flygtning eller asylansøger fremlægger dokumentation for udenlandsk forældremyndighed, bør myndigheden forelægge sagen for Familieretshuset, jf. punkt 6. Det samme gælder i situationer, hvor en flygtning eller asylansøger fremlægger dokumentation for udenlandsk forældremyndighed, men dokumentationen ikke er legaliseret~~

eller er forsynet med en apostillepåtegning, og hvor myndigheden ikke kan kræve en sådan påtegning, fordi parten er flygtning eller asylansøger.

5.4.2. Umuligt eller byrdefuldt for parten at fremskaffe dokumentationen-

I nogle situationer er det umuligt eller byrdefuldt for parten at fremskaffe dokumentation for udenlandsk forældremyndighed. Det er parten, der skal dokumentere dette. ~~I så fald~~

Hvis myndigheden vurderer, at det er umuligt for parten at fremskaffe den ønskede dokumentation, bør myndigheden efter et konkret skøn undlade at kræve dokumentationen fremlagt. Som eksemplereksempel på dette kan nævnes, at den udenlandske myndighed ikke reagerer på gentagne henvendelser om dokumentationen.

5. Eksempler på anvendelsen af retningslinierne i pkt. 3.1. og 3.2.

Eksempel 1: Overførsel af forældremyndighed til herboende over barn med bopæl i udlandet med henblik på, at barnet flytter til Danmark.

Spørgsmålet om anerkendelse af udenlandske forældremyndighedsafgørelser opstår bl.a. i situationer, hvor forældremyndigheden over et barn, der har bopæl i udlandet, ved en afgørelse fra barnets bopælsland er overført til en person — f.eks. den anden forælder — der bor i Danmark, med henblik på at barnet tager ophold i Danmark.

Selvom det er hensigten med forældremyndighedsaftalen, at barnet skal tage bopæl i Danmark, har barnet på det tidspunkt, hvor forældremyndighedssagen starter, ikke bopæl i Danmark. Der er derfor ikke kompetence til at behandle sagen i Danmark efter retsplejelovens § 448 f. Det er uden betydning for dette, om barnet har midlertidigt ophold i Danmark, f.eks. på grundlag af turistvisum.

Derimod bør en forældremyndighedsafgørelse, der er truffet af myndighederne i barnets bopælsland, anerkendes, jf. pkt. 3.1.

Det bemærkes, at så længe barnet har bopæl i udlandet, kan en sag om forældremyndighed efter retsplejelovens § 448 f ikke behandles her i landet. Dette gælder også, selvom forældrene er enige om overførslen af forældremyndigheden og om, at sagen skal behandles i Danmark. Aftaler om, at en forældremyndighedssag skal behandles i Danmark, anerkendes således ikke efter dansk ret.

Endelig bemærkes, at der ved anerkendelse af en udenlandsk forældremyndighedsafgørelse ikke tages stilling til, om betingelserne for f.eks. opholdstilladelse i Danmark er opfyldt. Meddelelse af opholdstilladelse forudsætter således også, at de øvrige betingelser i udlændingelovgivningen er opfyldt.

Eksempel 2: Forældremyndighed, der følger af loven.

Barnet fødes i et land, hvor forældrene automatisk får fælles forældremyndighed ved fødslen. Moderen flytter efterfølgende med barnet til Danmark.

I denne situation anerkendes det efter dansk ret, at forældrene har fælles forældremyndighed over barnet, også selvom forældrene i Danmark i en lignende situation ikke ville have fået fælles forældremyndighed (Se note 18).

6. Retskraft og dokumentation for ægtheden af udenlandske dokumenter (legalisering og apostillepåtegning)

6.1. Retskraftpåtegning

Ved en retskraftpåtegning dokumenteres det, at en afgørelse (normalt en dom) er endelig, dvs. at den ikke kan ankes, eller at den ikke er anket inden udløbet af ankefristen.

Derimod skal erklæringer udstedt af offentlige myndigheder—f.eks. om, hvem der efter loven har forældremyndigheden i det pågældende land—ikke forsynes med retskraftpåtegning.

6.2. Dokumentation for, at et udenlandsk dokument er ægte

Danske myndigheder bør som udgangspunkt altid sikre sig, at dokumenter, der er af væsentlig betydning for afgørelsen af en sag, og som er udstedt af udenlandske myndigheder, er ægte. Der findes et vidt udstrakt internationalt samarbejde om bekræftelse af ægtheden af udenlandske dokumenter. Dette samarbejde beskrives i det følgende i relation til anerkendelse af udenlandske forældremyndighedsafgørelser i Danmark.

6.2.1. Legalisering

Legalisering er en bekræftelse af, at underskriften på et dokument eller en påtegning på et dokument stammer fra en person, som har arbejdet hos den pågældende myndighed, og som havde ret til at udstede det pågældende dokument eller påtegning.

Formålet med legalisering er at få dokumentation for dokumentets ægthed og udstederens kompetence. Der er ikke tale om en bekræftelse af et dokumentets indhold.

For at et dokument eller en påtegning på et dokument er legaliseret, skal det indeholde en ubrudt kæde af underskrifter, der typisk ser således ud:

- 1) Det originale dokument med underskrift eller en original genpart eller udskrift, der er bekræftet af den myndighed, der udstedte det originale dokument.
- 2) Den myndighed, der er overordnet for den udstedende myndighed, bekræfter underskriften på dokumentet eller påtegningen. Det er typisk det ministerium, hvorunder den udstedende myndighed hører (fagministerium).
- 3) Den overordnede myndigheds underskrift skal bekræftes af det pågældende lands udenrigsministerium.
- 4) Udenrigsministeriets underskrift skal bekræftes af den stedlige danske repræsentation; oplysninger herom findes på www.um.dk.

Disse bekræftelser skal anføres direkte på det originale dokument eller på den originale genpart eller udskrift af dokumentet.

Punkt 2 omfatter bekræftelse af følgende underskrifter:

a) Underskriften på den, der har udstedt

—det originale dokument, hvis det originale dokument fremlægges, eller

—genparten eller udskriften af dokumentet, hvis det originale dokument ikke fremlægges.

b) Underskriften på en eventuel retskraftpåtegning. Retskraftpåtegningen skal som udgangspunkt være anført direkte på det originale dokument eller på den originale genpart eller udskrift.

Nogle lande anvender *andre legaliseringsprocedurer*, og i nogle lande er legalisering ikke mulig på grund af forholdene i landet. På www.familiestyrelsen.dk under Forældremyndighed vil der blive placeret oplysninger herom.

Legalisering kræves normalt ikke for dokumenter, der stammer fra følgende lande:

—Europa (Følgende lande henregnes i relation til legalisering ikke til Europa: Nogle af de tidligere jugoslaviske lande (Bosnien-Herzegovina, Kosovo, Kroatien), Albanien samt landene fra det tidligere Sovjetunionen (Armenien, Azerbajdjan, Belarus, Georgien, Kazakstan, Kirgizistan, Tadjikistan, Ukraine og Uzbekistan))

—USA

—Canada

—Australien

—New Zealand

For lande, der har tiltrådt *Apostillekonventionen*, er der heller ikke krav om legalisering, men om en apostillepåtegning, jf. pkt. 6.2.2.

6.2.2. Apostillepåtegning

Den 29. december 2006 trådte Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om afskaffelse af kravet om legalisering af udenlandske offentlige dokumenter (Apostillekonventionen) i kraft for Danmark (Se note 19).

Konventionen begrænser kravet om legalisering af offentlige dokumenter i forhold til de legaliseringsprocedurer, der er beskrevet i pkt. 6.2.1. Efter konventionen bekræftes ægtheden af et udenlandsk dokument eller påtegning på et dokument således alene ved, at det forsynes med en særlig bekræftelsespåtegning — en såkaldt apostille — der reelt er en legalisering. Det er herefter ikke nødvendigt for dokumentation af ægtheden, at dokumentet er forsynet med de underskrifter, der er beskrevet i pkt. 6.2.1.

Det er vigtigt, at såvel selve dokumentet som en eventuel retskraftpåtegning bliver påført en apostillepåtegning.

En apostillepåtegning skal, i modsætning til hvad der gælder for legalisering, ikke bekræftes af den stedlige danske repræsentation, men alene af det pågældende lands egne myndigheder.

Apostillepåtegningen skal påføres på selve dokumentet eller på en allonge (tilføjelse) til dokumentet. Det følger af konventionens artikel 4, at titlen på apostillen skal være udformet på fransk (Apostille).

Lande, der har tiltrådt konventionen, har udpeget en eller flere apostillemyndighed(er), der bl.a. skal føre et register over samtlige udstedte apostillepåtegninger. Hvis en dansk myndighed mener, at der er behov for det, kan den anmode apostillemyndigheden om at bekræfte indholdet af en apostillepåtegning.

På hjemmesiden http://www.hech.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=41 findes en liste over hvilke myndigheder i de enkelte konventionsstater, der kan udstede apostillepåtegninger.

Apostillekonventionen er tiltrådt af samtlige EU-lande. Endvidere er konventionen tiltrådt af et stort antal andre lande, herunder bl.a. Norge, Island, Schweiz, Tyrkiet, Rusland, Belarus, Ukraine, Serbien, Makedonien, USA, Australien, New Zealand, Japan, Indien, Israel, Argentina, Colombia, Venezuela, Ecuador, Mexico og Sydafrika. I alt har omkring 90 lande tiltrådt konventionen. På ovennævnte hjemmeside findes en oversigt over de lande, der har tiltrådt konventionen sammen med dato for ikrafttræden i de enkelte lande.

Apostillepåtegninger, der er foretaget i udlandet, inden konventionen er trådt i kraft for Danmark, skal anerkendes efter retningslinierne i dette punkt.

Apostillepåtegninger kræves normalt ikke for dokumenter, der stammer fra lande, hvorfra der ikke kræves legalisering, jf. pkt. 6.2.1.

~~7. Oversættelser~~

~~Danske myndigheder kan kræve, at ovennævnte udenlandske dokumenter oversættes til dansk ved en autoriseret translator. Translatoren kan være dansk eller udenlandsk. En liste over translatører, der er autoriserede af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, findes på <http://www.cvr.dk>.~~

~~Dokumenter fra de andre nordiske lande kan ikke kræves oversat, jf. nordisk sprogkonvention.~~

~~Hvis det er muligt at behandle sagen på betryggende vis uden oversættelse af dokumenterne, f.eks. fordi myndighedens medarbejdere behersker det fremmede sprog, behøver myndigheden ikke at få dokumenterne oversat.~~

8 Det er ikke til hinder for at kræve dokumentationen fremlagt, at det tager lang tid at fremskaffe dokumentationen, eller at parten skal betale et gebyr for dokumentationen.

Hvis myndigheden vurderer, at det ikke er umuligt eller byrdefuldt for parten at fremskaffe den ønskede dokumentation, eller parten ikke ønsker at medvirke aktivt til sagens oplysning, kan myndigheden henlægge ansøgningen.

Familieretshuset offentliggør på [Familieretshusets hjemmeside] oplysninger om, fra hvilke lande det ikke er muligt at fremskaffe dokumentation for forældremyndighed, i det omfang der er kendskab til de pågældende oplysninger.

6. Forelæggelse for ~~Familiestyrelsen~~ Familieretshuset

Spørgsmål om anerkendelse af ~~udenlandske afgørelser m.v. om~~ udenlandsk forældremyndighed, der giver anledning til tvivl, kan forelægges for ~~Familiestyrelsen~~ Familieretshuset.

Forelæggelsen Familieretshuset har ikke kompetence til at godkende udenlandsk forældremyndighed eller til at bestemme, at udenlandsk forældremyndighed skal anerkendes eller ikke anerkendes i Danmark.

Familieretshuset kan alene bistå andre myndigheder med at hjælpe med at afklare, om forældremyndighed, der er etableret i udlandet, opfylder betingelserne for anerkendelse i Danmark, og kan afgive en udtalelse om dette.

En forelæggelse skal indeholde følgende oplysninger og dokumenter:

a) Myndigheden skal angive grunden til, at sagen forelægges, herunder ~~hvilken problemstilling~~ hvilke spørgsmål myndigheden ønsker ~~belyst~~ afklaret.

b) Eventuelle originale dokumenter skal fremsendes sammen med oversættelse til dansk eller engelsk. Familiestyrelsen kan ikke udtale sig om dokumenter, der alene er fremsendt i kopi.

b) Relevante dokumenter, jf. punkt 5. Dokumenterne skal være oversat til dansk eller engelsk af en uddannet translør el.lign. Det er som udgangspunkt de originale dokumenter, der skal fremlægges. Medmindre andet aftales, skal ægteheden af dokumenterne være bekræftet i det omfang, det følger af vejledning nr. 11344 af 30. december 2015 om dokumentation for ægtheden af familieretlige dokumenter fra udlandet.

c) Hvis sagen forelægges, fordi en forælderpart gør gældende, at det ikke er muligt – eller at det er byrdefyldt – at fremskaffe de originale dokumenter, idet parten er flygtningdokumentationen fra udlandet, skal der fremlægges dokumentation for dette eller nærmere oplysninger herom. Der henvises til punkt 5.4.2.

Afklaring af de spørgsmål, som myndigheden vedlægge kopi af partens sag hos udlændingemyndighederne. Myndigheden har forelagt, kræver ofte, at Familieretshuset indhenter oplysninger fra andre lande. Dette kan være forbundet med omkostninger. Den myndighed, der forelægger sagen, skal refundere de udgifter, som Familieretshuset må som udgangspunkt kun indhente disse akter med samtykke fra den pågældende part. afholde til sådanne undersøgelser af sagen, og det skal derfor fremgå af forelæggelsen, at myndigheden vil afholde eventuelle udgifter.

Myndigheden skal sørge for, at Endelig skal det fremgå af forelæggelsen, at den forelæggende myndighed har indhentet samtykke fra de personer, om hvem der indsendes personoplysninger til Familiestyrelsen, er, og gjort dem bekendt med deres rettigheder efter persondatalovendatabeskyttelseslovgivningen og med, at sagen forelægges for styrelsen. Det skal fremgå af forelæggelsen, at dette er sket. Familieretshuset.

Familiestyrelsen, den 6. september 2007

Lars Thøgersen

Bilag 1

Noter til vejledningen

1) Konventionen er optrykt som bilag til lov nr. 434 af 8. maj 2006. Hvis ikke ovenstående dokumentation m.v. fremlægges, kan Familieretshuset ikke afgive en udtalelse om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen.

2) Se vejledning om international kompetence i sager om anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed, barnets bopæl, samvær m.v. på www.familiestyrelsen.dk.

3) Bestemmelsen i § 46 i forældreansvarsloven er en videreførelse af § 32 a i lov om forældremyndighed og samvær, der blev indsat i loven ved § 7, nr. 5, i lov nr. 343 af 8. maj 2006 om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Formålet med bestemmelsen er at sikre sammenhængen mellem reglerne om international kompetence for domstolene og statsforvaltningerne i sager om forældremyndighed el.l. barnets bopæl, således at kompetencen er reguleret af samme regelsæt – retsplejelovens § 448f – uanset hvilken myndighed, der skal tage stilling til en sag om forældremyndighed.

4) Indtil 1. oktober 2007: § 2, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær.

5) Begrebet forældreansvar er gennemgået i pkt. 3.2.1.3. i Betænkning nr. 1467/2005 om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, der findes på www.familiestyrelsen.dk.

6) Om tilknytningsfaktorerne domicileil, bopæl, sædvanligt opholdssted m.v., se pkt. 3.3.1.2. i Betænkning nr. 1467/2005 om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, der findes på www.familiestyrelsen.dk.

7) Se bekendtgørelse (C) nr. ~~323 af 28.~~ december 1931.

8) Se bekendtgørelse (C) nr. ~~110 af 21.~~ november 1991.

9) Se bekendtgørelse (C) nr. ~~103 af 17.~~ oktober 1991.

10) Artikel 8 blev ændret ved nordisk overenskomst af 6. februar 2001 om ændring af den nordiske konvention af 6. februar 1931 indeholdende internationale private retlige bestemmelser om ægteskab, adoption og værgemål, jf. bekendtgørelse (C) nr. ~~134 af 28.~~ november 2002.

11) Selvom den ene forælder boede i det pågældende land, er afgørelser om overførsel af forældremyndighed over et barn, bosat i udlandet, til en herboende forælder eller til et andet familiemedlem med henblik på, at barnet skulle flytte til Danmark, hidtil normalt ikke blevet anerkendt. Det har dog været muligt for forældre at anmelde aftale om fælles forældremyndighed over et udenlandsk barn, hvis den ene forælder boede i Danmark. Denne begrundelse for at nægte at anerkende udenlandske forældremyndighedsafgørelser er bortfaldet ved de nye retningslinier i denne vejledning. I administrativ praksis er det endvidere afvist at anerkende "deponeringsaftaler", dvs. aftaler hvor forældrene enes om, at den ene forælder skal have forældremyndigheden alene over barnet, mens barnet skal bo hos den anden forælder. Denne begrundelse for at nægte at anerkende udenlandske forældremyndighedsafgørelser bortfaldt ved indførelsen af adgangen for forældre til at anmelde aftaler om forældremyndighed, således at sådanne aftaler ikke længere skal godkendes, jf. § 3, nr. 1-2, i lov nr. 446 af 9. juni 2004.

12) § 488 f blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 434 af 8. maj 2006 (§ 12, nr. 4) og ændret ved lov nr. 500 af 6. juni 2007 (§ 4, nr. 5).

13) Barnet antages som udgangspunkt ikke at have bopæl i en stat, hvis bopælen er etableret ved ulovlig bortførelse eller tilbageholdelse. På samme måde bevarer barnet i relation til forældremyndighedssager som udgangspunkt sin bopæl i en stat, selvom barnet ulovligt er ført til en anden stat eller ulovligt tilbageholdes der.

14) Dette tilknytningskriterium er ikke indeholdt i retsplejelovens § 448 f, men det fremgår af artikel 8 i Den Nordiske Ægteskabskonvention og af artikel 10 i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen.

15) Om litispændens se Vejledning om international kompetence i sager om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær m.v. på www.familiestyrelsen.dk.

16) Se U 1921.5710, der er refereret i Betænkning nr. 1467/2005 om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, der findes på www.familiestyrelsen.dk.

17) Se artikel 16, stk. 1 og 3.

18) Efter forældreansvarslovens § 7, stk. 3, har forældre, der ikke er gift med hinanden, bl.a. fælles forældremyndighed, når den mand, der anses for far til barnet ifølge anerkendelse eller dom, har eller har haft fælles folkeregisteradresse med barnets mor inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel.

19) ~~Se bekendtgørelse (C) nr. 13 af 15. marts 2007.~~

Børne- og Socialministeriet, den x. x 2019

Mai Mercado

/ Carina Fogt-Nielsen

UDKAST